

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ

Στην Αθήνα σήμερα, 23 Ιουνίου 1997, ημέρα Δευτέρα και ώρα 17.00' στην Αίθουσα 223 (2ος όροφος) του Μεγάρου της Βουλής συνεδρίασε η Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου της Βουλής των Εφήβων, υπό την προεδρία του Βουλευτή κ. Νικόλαου Ακριτίδη, Προέδρου της Διαρκούς Επιτροπής Παραγωγής και Εμπορίου, με αντικείμενο την επεξεργασία και εξέταση των θεμάτων «τουρισμός, γεωργία, ναυτιλία, αλιεία, κτηνοτροφία, ενέργεια, τεχνολογία, εμπόριο, κυκλοφοριακό, δάση, εθνικοί δρόμοι» της «Σύνθεσης Κειμένων» των μαθητών που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», Σύνοδος Β' 1996-1997.

Στην Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου της «Βουλής των Εφήβων» συμμετείχαν οι εξής «Έφηβοι Βουλευτές»: Άγγελος Αγγελάκης (Νομός Αιτωλοακαρνανίας), Συμέλα Ανθοπούλου (Νομός Ημαθίας), Ευαγγελία Αποστολοπούλου (Α' Αθήνας), Χριστίνα Αχτύπη (Νομός Αχαΐας), Σπυριδούλα Βαγγέλη (Νομός Πρέβεζας), Μαρία Βαμβακάρη (Β' Αθήνας), Αικατερίνη Βατζάκη (Νομός Λέσβου), Μύριαμ Βορπεριάν (Αιθιοπία), Ευαγγελία Γαλάζιου (Β' Πειραιά), Μαρία Γιαλούρη (Νομός Ηρακλείου), Ειρήνη-Νεκταρία Γκαγκαράκη (Νομός Αττικής), Ιωάννης Γκρίνιας (Νομός Φθιώτιδας), Φωτεινή Δέλλα (Επικρατείας), Βασίλειος Δημητρόπουλος (Νομός Μεσσηνίας), Πασχάλης Δράμαλης (Γερμανία), Χριστίνα Ζαΐμη (Νομός Λέσβου), Κυριακή Ιακωβίδου (Λευκωσία), Αγγελική Κάνου (Νομός Πιερίας), Ιουλία Καούρα (Α' Αθήνας), Δήμητρα Καραγιάννη (Νομός Αργολίδας), Θεοφανώ Καραγιάννη (Ηνωμένο Βασίλειο), Γιάννης Καραγιαννίδης (Νομός Κιλκίς), Ελένη Κίτσιου (Γερμανία), Ευφροσύνη Κολιού (Νομός Κοζάνης), Εμορφία Κοματάνου (Νομός Χαλκιδικής), Αικατερίνη Κουτσόγλου (Επικρατείας), Χαράλαμπος Κοτίδης (Νομός Κοζάνης), Αλεξάνδρα Λιάκου (Γερμανία), Παναγιώτα Λίτσα (Νομός Μεσσηνίας), Χρήστος Μαστοροστέργιος (Νομός Ξάνθης), Ιωάννης Μαστρανεστάσης (Επικρατείας), Αρετή Μηλιάκου (Νομός Λακωνίας), Ευγενία Μίχα (Νομός Αιτωλοακαρνανίας), Ζαμπέτα Μοστράτου (Νομός Κυκλάδων), Ευαγγελία Μπουμπουλάκη (Νομός Ηρακλείου), Βασιλική Μυλωνά (Νομός Αργολίδας), Ευδοξία Νεονάκη (Νομός Ηρακλείου), Μαρία Νικολάου (Νομός Τρικάλων), Βασιλική Παντίσκου (Α' Αθήνας), Χριστίνα Παπαρηρακλή (Νομός Φθιώτιδας), Σάρα Παρδάλη (Νομός Χαλκιδικής), Δημήτριος Πελάγος (Νομός Πιερίας), Αθανάσιος Πουλακίδας (Νομός Ηλείας), Ευαγγελία Προσνική (Νομός Σερρών), Στέλλα Σάββα (Νομός Δωδεκανήσου), Κωνσταντίνος Σαμπάνης (Α' Αθήνας), Δημήτριος Σκιπιτάρης (Νομός Αρκαδίας), Κων-

σταντίνα Σπανοπούλου (Α' Πειραιά), Ελένη Σταματούκου (Επικρατείας), Επαμεινώνδας Στυλόπουλος (Β' Αθήνας), Ειρήνη Τζιμούλη (Επικρατείας), Παναγιώτης Τουρλής (Α' Αθήνας), Ιωάννης Τσερπές (Α' Αθήνας), Μαρία Τσιντή (Β' Αθήνας), Παναγιώτα Χαραλάμπους (Λευκωσία), Άγγελος Χαριστέας (Γερμανία), Παναγιώτα Χατζή (Νομός Βοιωτίας) και Ιωάννης-Αλέξανδρος Χριστόπουλος (Νομός Μαγνησίας).

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Αρχίζουμε τη δεύτερη συνεδρίασή μας. Δεν θα επανέλθω στα διαδικαστικά ζητήματα. Θα σας πω τι θα κάνουμε σήμερα, περιληπτικά. Κατ' αρχήν, θα εξαντλήσουμε τον κατάλογο των ομιλητών που έχουν εγγραφεί, ο οποίος έχει καταρτισθεί τυχαία.

Μετά την εξάντληση του καταλόγου, θα δώσουμε το λόγο σε κάποια παιδιά που είναι εδώ, μετά την βράβευσή τους σε περιοδικά ή άλλα εξωσχολικά έντυπα. Έχουν να μας πουν ενδιαφέροντα πράγματα και σε εκείνη τη φάση θα σας γνωρίσω ένα περιοδικό που μου κατέθεσαν τα παιδιά αυτά και που είναι εξαιρετικά αξιόλογο.

Στη συνέχεια θα μπορούμε στη φάση των δευτερολογιών. Θα δευτερολογήσει πρώτα η Εισηγήτριά μας, η Ευαγγελία Γαλάζιου για 8 λεπτά –επειδή χθες μίλησε μόνο για τη ναυτιλία και σήμερα θα μας μιλήσει για τα υπόλοιπα θέματα της ενότητάς μας– και έπειτα όσοι άλλοι θέλετε να δευτερολογήσετε θα έχετε 2 μόνο λεπτά.

Θέλω να σας θυμίσω το εξής: Όταν εξαντληθεί ο κατάλογος, θα επιλεγούν 5 –χθές είχαμε πει 6– από εσάς ως ομιλητές στην Ολομέλεια, γιατί ο κ. Πρόεδρος της Βουλής με τα μέλη της Επιτροπής απεφάσισαν ένα από τα παιδιά κάθε Επιτροπής να προέρχεται από το χώρο του απόδημου Ελληνισμού. Έτσι εσείς θα επιλέξετε 5 και τα παιδιά από το χώρο του απόδημου Ελληνισμού, όλα μαζί, θα επιλέξουν μεταξύ τους 6, τα οποία θα λάβουν το λόγο στην Ολομέλεια.

Ακόμα και σήμερα μπορείτε να υποβάλετε τις προτάσεις σας. Θα σας παρακαλέσω, όσοι έχετε συμπληρωματικές γραπτές προτάσεις, να τις παραδώσετε εδώ, στη Γραμματεία. Όποιες από τις προτάσεις αυτές υιοθετηθούν ως νέες προτάσεις θα τις θέσουμε σε ψηφοφορία.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΡΙΝΙΑΣ (Νομός Φθιώτιδας): Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε, θα ήθελα να πω, δεδομένου ότι σήμερα συμπληρώνεται ένας χρόνος από το θάνατο του Ανδρέα Παπανδρέου, εάν συμφωνείτε και εσείς και οι συνάδελφοί μου, να τηρήσουμε στο τέλος της συνεδρίασης ενός λεπτού σιγή.

(Παρατεταμένα χειροκροτήματα)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

πρότασή σας, κύριε συνάδελφε, όπως διαπιστώνουμε όλοι, ψηφίστηκε και δεν χρειάζεται να τη θέσω, εκ νέου, σε ψηφοφορία.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΒΑΤΖΑΚΗ (Νομός Λέσβος):Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε. Αν θέλουμε να δευτερολογήσουμε πώς θα γίνει;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΑΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η σειρά για τη δευτερολογία θα είναι η ίδια με τη σειρά της πρωτολογίας. Θα διαβάζω τα ονόματα και όποιος θέλει θα παίρνει το λόγο για τη δευτερολογία του.

Το λόγο έχει η κυρία Μηλιάκου.

ΑΡΕΤΗ ΜΗΛΙΑΚΟΥ (Νομός Λακωνίας): Αγαπητοί φίλοι και φίλες, αυτήν τη στιγμή, ευρισκόμενη σε έναν ιερό χώρο για την ελληνική δημοκρατία, θα ήθελα να εισηγηθώ ορισμένα μέτρα για τον ελληνικό τουρισμό. Είναι γνωστό, ότι ένας στους τέσσερις Έλληνες στην Ελλάδα ασχολείται με τον τουρισμό. Κατάγομαι από μια σχετικά φτωγή και ορεινή περιοχή, όπως είναι η Λακωνία, η οποία όμως έχει και το προνόμιο να έχει μεγάλη τουριστική παράδοση. Διαθέτει πολλά τουριστικά μνημεία, όπως είναι ο Μυστράς, αλλά ποτέ δεν έχει γίνει κανένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα για την αξιοποίηση και προβολή τους. Έτσι άποψή μου είναι ότι πρέπει να γίνει –και δεν πρέπει να καθυστερήσει– μία οργανωμένη προσπάθεια για τον τουρισμό. Οι παραλίες της Λακωνίας, παρ' όλο που είναι πανέμορφες, μένουν αναξιοποίητες. Κάθε μέρα το πρόβλημα διογκώνεται. Αντί να αξιοποιούνται συνολικά τα παράλια, δίδεται το βάρος μόνο στα τουριστικά θέρετρα. Πρέπει ακόμη να βελτιώσουμε τις συγκοινωνίες, για να υπάρξει ολοκληρωμένη και βελτιωμένη αξιοποίηση όλων των λακωνικών παραλιών. Πρέπει να αναδειξουμε τον Ξένιο Δία, που αντιπροσωπεύει την πολιτιστική μας κληρονομιά και το ελληνικό φιλότιμο.

Πρέπει να πούμε ότι συχνά δίδονται κίνητρα ανάπτυξης για τη γεωργία, την επιχειρησιακή πρόοδο, καθώς και τις σχετικές με τον τουρισμό επιχειρήσεις από την κυβέρνηση και την Ε.Ε. Χρειάζεται εδώ να ανοίξουν τα αυτιά τους οι αρμόδιοι. Τα προγράμματα αυτά και οι επιδοτήσεις παραμένουν άγνωστα στο ευρύτερο κοινό. Οι γνώστες αυτών, δυστυχώς, αποτελούν κλειστό κλαμπ και η ενημέρωση γίνεται επιλεκτικά. Ανησυχώ για τα κριτήρια αυτής της επιλογής. Προτείνω να δημιουργηθούν γραφεία ενημέρωσης σε κάθε πόλη, που δεν θα ζητούν προμήθεια για τη γνωστοποίηση αυτών των προγραμμάτων.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΑΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η κυρία Καούρα έχει το λόγο.

ΙΟΥΛΙΑ ΚΑΟΥΡΑ (Α' Αθήνας): Η Ελλάδα μας δίνει τα πάντα, ενώ εμείς δεν της δίνουμε τίποτα. Μιλώ για τον τουρισμό, αλλά και για όλα τα άλλα. Και πρώτα απ' όλα για την απραξία και την αδράνεια των κυβερνητικών φορέων της πατρίδας μας. Γιατί βλέπετε ότι στην πατρίδα μας κανείς δεν πάλεψε ούτε αγωνίστηκε για τον τουρισμό. Δεν επεδίωξε

κανείς την τουριστικότητα της χώρας μας. Η χώρα μας έτυχε να είναι τουριστικό μέρος και αυτό γιατί η Ελλάδα, παράδεισος γης του κόσμου τούτου καθώς είναι, παρασύρει τον άνθρωπο σε μια έκσταση ομορφιάς, σε μια αποθέωση του φυσικού μεγαλείου και αυτή η έκσταση, ναρκωτικό του κόσμου των ανθρώπων, φέρνει στη χώρα μας χιλιάδες τουριστών.

Είναι ωραία χώρα η Ελλάδα, μα πάνω απ' όλα είναι σπουδαία η Ελλάδα. Δεν αναφέρομαι μόνο στη φυσική της ομορφιά, μια ομορφιά αξεπέραστη, μια ομορφιά που γενναϊόδωρα μας χάρισε η μοίρα, ο Θεός ή και η τύχη, αν θέλετε. Αναφέρομαι σε μια ιστορία. Μια ιστορία μεγαλειώδη, μοναδική, που έχει κρυφτεί στα σπλάχνα της, και ας έχει παντού διασκορπίσει τα σημάδια της. Αρχαία μνημεία, αγάλματα, παντός είδους κειμήλια, είναι ένα φύσημα ζωής στην ύλη του εδάφους, στην ύλη ακόμα και του ουρανού.

Ο τουρισμός θα πρέπει να θεωρείται πρωτεύων οικονομικός παράγοντας, γιατί η Ελλάδα έχει όλα όσα χρειάζεται ο τουρισμός για να αναπτυχθεί. Βρίσκεται σε μια καταπληκτική θέση, στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων, έχει φοβερές ομορφιές και πάνω απ' όλα έχει καλό κόσμο, που μπορεί, αν θέλει, να φιλοξενήσει τουρίστες.

Θέλω να σταθώ στα ελγίνεια μάρμαρα. Γιατί τα λένε «ελγίνεια»; Δεν μπορώ να καταλάβω. Τιμητικά δώσαμε το όνομα «ελγίνεια» σ' αυτά τα ελληνικά μάρμαρα; Θέλουμε να τιμήσουμε τον κλέφτη; Με τα ελληνικά μάρμαρα θησαυρίζουν άλλες χώρες, όπως η Αγγλία, Γερμανία, Γαλλία και πολλοί άλλοι, ιδιώτες και μη. Θα πρέπει να κάνω μια μικρή αναφορά στη Μελίνα Μερκούρη, που έκανε τεράστιες προσπάθειες για την επιστροφή αυτών των μαρμάρων.

Αλλά δεν είναι μόνο τα μάρμαρα. Είναι πλήθος από άλλα κειμήλια, όπως π.χ. το στεφάνι του Βενιζέλου, το οποίο βέβαια επεστράφη στη Βουλή, αλλά μετά 50 χρόνια.

Δεν ξέρω αν γνωρίζετε, ότι στην Τροία οι Τούρκοι έχουν παρουσιάσει έναν υποτυπώδη Δούρειο Ίππο, παρουσιάζοντας την ιστορία της Τροίας ως τουρκική και τιμώντας τον «Τούρκο ποιητή» Όμηρο. Δεν έχει πάρει τη δημοσιότητα που θα έπρεπε, ενώ είναι ένα θέμα, που πρέπει να απασχολήσει τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, αλλά και την κυβέρνηση. Μας δυσφημούν, μας κλέβουν και εμείς αδρανούμε. Το κράτος και η κυβέρνηση είναι απόντες.

Θα αναφερθώ σε ένα θέμα τεχνολογίας. Η επιστήμη προτείνει την κλωνοποίηση στα ζώα και τα φυτά. Να επιτρέπεται σ' αυτά και να απαγορεύεται στον άνθρωπο. Είμαστε τρελοί; Δηλαδή τι ζητάμε; Από τη μια ζητάμε προστασία του περιβάλλοντος, των δικαιωμάτων των ζώων και από την άλλη προτείνουμε την κλωνοποίηση των ζώων και των φυτών; Ποιος είναι αυτός που θα αντικρύσει αυτά τα ζώα και αυτά τα φυτά και θα πει «αυτό είναι ζώο»; Δεν καταλαβαίνω ποια θα είναι η χρησιμότητα αυτών των ζώων. Μήπως θα φάμε το κρέας τους, θα πιούμε το γάλα τους; Εξ άλλου οι κλώνοι δεν είναι τέλειοι, όπως δεν είναι και οι δημιουργοί τους.

Πιστεύω ότι κάποτε θα επιτραπεί και στον άνθρωπο να κλωνοποιηθεί. Πιστεύω ότι ο άνθρωπος επιδιώκει την κλωνοποίηση, επιδιώκει να φθάσει το Θεό τον ίδιο, επιδιώκει να δημιουργήσει. Πιστεύω να σας ευαισθητοποίησα με το ζήτημα της κλωνοποίησης, γιατί είναι ένα θέμα που με έχει συναρπάσει. Είναι, βέβαια, μια πρόκληση για κάθε επιστήμονα να δημιουργήσει ζωή, αλλά οι ηθικές συνέπειες για τον άνθρωπο και την κοινωνία θα είναι τεράστιες.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Σε ό,τι αφορά τον Έλγιν και τα ελγίνεια μάρμαρα, ας πούμε ότι ειρωνικά τα ονομάζουμε έτσι, γιατί είναι γνωστό σε ποιους ανήκουν. Σε ό,τι αφορά την Τροία και τον τουριστικό Δούρειο Ίππο, θα έλεγα ότι αντανακλά όχι απλά χιούμορ, αλλά το πολιτιστικό επίπεδο και τον ψυχολογικό κόσμο αυτών που τα επινόησαν και νομίζουν ότι μπορούν να κοροϊδεύουν τον κόσμο.

Το λόγο έχει η κυρία Λιάκου.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΛΙΑΚΟΥ (Γερμανία): Θα ήθελα να μιλήσω πάνω σε θέματα τουρισμού και ειδικότερα να αναφερθώ στις εντυπώσεις που έχω αποκομίσει από τους Γερμανούς, με τους οποίους έχω μιλήσει κατά καιρούς για τις διακοπές τους στην Ελλάδα.

Θα εκθέσω τις απόψεις, παρατηρήσεις και τα παράπονά τους, που συμπίπτουν στο μεγαλύτερο ποσοστό με τις εντυπώσεις των Δυτικοευρωπαίων τουριστών, που επισκέπτονται τη χώρα μας. Πρέπει να πω, ότι ελάχιστοι απ'αυτούς είναι ευχαριστημένοι με τις τουριστικές παροχές στην Ελλάδα, με την οργάνωση και τη λειτουργία της τουριστικής ζωής. Μιλούν για έλλειψη βασικών προϋποθέσεων, καθαριότητας, διάθεσης για βοήθεια και πληροφόρηση από τους αρμοδίους στις τουριστικές εγκαταστάσεις.

Δεν τους ενοχλεί τόσο η μη άρτια οργάνωση και εξυπηρέτηση από τις συγκοινωνίες, όσο η εκμετάλλευση που αντιμετωπίζουν από τους Έλληνες επιχειρηματίες ή καλύτερα τους «ψευτοεπιχειρηματίες», γιατί όλοι γνωρίζουμε ότι ένας σωστός επιχειρηματίας γνωρίζει να μη δυσαρεστεί τον πελάτη, για να μπορέσει να τον κερδίσει. Εκμεταλλεζόμενοι, λοιπόν, τους ξένους τουρίστες, το μόνο που καταφέρνουμε είναι να τους κάνουμε να σχηματίζουν άσχημη εντύπωση για τη χώρα μας και να μην ξαναέρχονται, γιατί υπάρχουν άλλες φθηνότερες χώρες, που δε διαθέτουν βέβαια ιστορία και αρχαιολογικά αξιοθέατα, αλλά προσφέρουν εξίσου λαμπερό ήλιο και χρυσαφένιες αμμουδιές.

Μιλάμε, δυστυχώς, συνέχεια για ιστορία, ήλιο, θάλασσα, αλλά δεν έχουμε καταφέρει ακόμα να προβάλουμε τις ομορφιές αυτές της χώρας μας με τον καλύτερο τρόπο. Είμαστε όλο λόγια και λείπουν τα έργα. Αυτό δεν είναι προς τιμή μας και γνωρίζετε, ότι η Γερμανία είναι μια χώρα που έχει πολύ λιγότερες ομορφιές, αλλά οι Γερμανοί έχουν φροντίσει τόσο πολύ τη χώρα τους, που την έχουν κάνει «πραγματική κούκλα» και χαιρέται κανείς να την βλέπει. Αποτέλεσμα όλων

αυτών είναι, δυστυχώς, να μην μπορούμε να ανταγωνιστούμε άλλες χώρες, όπως η Ισπανία, η Ιταλία και η Τουρκία, που έχουν καταφέρει και αποκομίζουν πολλά χρήματα από τον τουρισμό και φυσικά να αποσπούν τις καλύτερες εντυπώσεις από τους Δυτικοευρωπαίους.

Κάτι, που από καιρό συμβαίνει στη Γερμανία και έχει προκαλέσει την οργή μου, καθώς και των άλλων Ελλήνων, απέναντι όχι μόνο στην Τουρκία, αλλά και στην Ελλάδα, είναι ότι η Τουρκία προκλητικότερα προβάλλει μέσω του τουρκικού καναλιού, που υπάρχει στη γερμανική τηλεόραση, πολλά αρχαία μνημεία, όπως αυτά της Εφέσου στις διαφημίσεις της, ανάμεσα στα άλλα τουρκικά αξιοθέατα. Είναι λυπηρό το φαινόμενο, ότι πολλοί Γερμανοί την προτιμούν ως τόπο διακοπών και δε διαμαρτύρονται, αλλά αποδέχονται αυτό το πράγμα, όπως κάνουν και οι Έλληνες. Είναι λυπηρό γεγονός και για την Ελλάδα ότι η Τουρκία υπερτερεί στον τομέα της οργάνωσης και της καθαριότητας σε σχέση με την Ελλάδα και οι Γερμανοί μας το τονίζουν συνεχώς. Λένε, ότι ναι μεν η Ελλάδα έχει ιστορία και πολιτισμό, αλλά στην Τουρκία τα ξενοδοχεία είναι πιο καθαρά και οι άνθρωποι είναι πιο ευγενικοί. Βλέπουμε συνεχώς την τάση όλων των Δυτικοευρωπαίων να υποστηρίξουν την Τουρκία και δεν καταλαβαίνω γιατί.

Θα πρέπει, όμως, να αναφέρουμε και ευχάριστα πράγματα για την προβολή της Ελλάδας στο εξωτερικό. Έχει από πολλούς κατακριθεί η παραμονή των ελληνικών μνημείων στα μουσεία του εξωτερικού. Πιστεύω, ότι πρέπει να επιστραφούν στην Ελλάδα, αλλά θα επισημάνω μια θετική πλευρά αυτής της πραγματικότητας. Τα Ελγίνεια μάρμαρα, τα αρχαία της Εφέσου στο μουσείο της Περγάμου και άλλα μνημεία αποτελούν τους καλύτερους πρέσβεις της Ελλάδας στο εξωτερικό. Τα βλέπουν οι ξένοι, θαυμάζουν τον πολιτισμό μας και θέλουν να επισκεφθούν την Ελλάδα.

Οι προτάσεις μου σε θέματα οργάνωσης στον τομέα του τουρισμού είναι κοινές με τις προτάσεις άλλων συναδέλφων. Θα ήταν πολύ καλό να διοργανώνονται συχνά σεμινάρια τουριστικής επιμόρφωσης ξενοδόχων, εστιατόρων και όλων γενικώς των επιχειρηματιών που ασχολούνται με τον τουρισμό. Επίσης, να μην γίνεται κατάχρηση των χρημάτων, με τα οποία το Ελληνικό Δημόσιο επιδοτεί τους Έλληνες επιχειρηματίες και να εκλείψει το ατομικιστικό πνεύμα που υπάρχει. Το συμφέρον του πολίτη πρέπει να το δούμε όλοι μέσα στο συμφέρον του κράτους.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο κ. Μαστρανεστάσης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΣΤΡΑΝΕΣΤΑΣΗΣ (Επικρατείας): Θα ήθελα να κάνω αναφορά στη γεωργία του αύριο, στη γεωργία του 21ου αιώνα. Σήμερα η γεωργία παρουσιάζει διάφορα προβλήματα, που έχουν σοβαρό αντίκτυπο στην ανάπτυξη της γεωργικής οικονομίας της πατρίδας μας.

Τα προβλήματα αυτά είναι η αμάθεια των γεωργών σε ό,τι αφορά στους τομείς: γεωργική τεχνολογία, κέντρα γεωρ-

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

γικής πληροφόρησης, σύγχρονοι μέθοδοι για την παραγωγή γεωργικών προϊόντων.

Υστερούν οι αγρότες μας στις μεθόδους γεωργικής τεχνολογίας, δεν συνεργάζονται με τα κέντρα γεωργικής πληροφόρησης και υπάρχει έντονο το φαινόμενο της παραπληροφόρησης. Επιπλέον, δεν χρησιμοποιούν σύγχρονες μεθόδους για την παραγωγή των γεωργικών προϊόντων, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει εκσυγχρονισμένη γεωργία. Δεν λειτουργούν σωστά οι συνεταιρισμοί και, ως συνήθως, χρεωκοπούν. Επίσης, δεν υπάρχει σωστή συνεργασία μεταξύ των μελών των συνεταιρισμών. Η πιο συνηθισμένη αιτία χρεωκοπίας και της μη σωστής συνεργασίας μεταξύ των μελών των συνεταιρισμών είναι οι κομματικές διαφορές.

Έχουμε υψηλό κόστος παραγωγής και ερωτώ: Έχουμε φτάσει στο σημείο του χαμηλότερου δυνατού κόστους που μπορεί να υπάρξει για την ελληνική γεωργία και κτηνοτροφία; Το υψηλό κόστος παραγωγής κάνει τα προϊόντα μας μη ανταγωνιστικά στα άλλα ευρωπαϊκά κράτη. Αυτά είναι τα κυριότερα προβλήματα της ελληνικής γεωργίας, όμως το να ξέρει κάποιος πού υστερεί και να αναγνωρίζει τα προβλήματα του, αυτό οδηγεί στη διόρθωση και αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων.

Χρειάζεται εξειδίκευση των αγροτών –όπως γίνεται στα περισσότερα κράτη της Ευρώπης με πάρα πολύ καλά αποτελέσματα– με την εκπαίδευση των νέων αγροτών σε γεωργικά σχολεία, με θεωρητική, αλλά κυρίως πρακτική άσκηση και χορήγηση του πράσινου πτυχίου. Έτσι, θα υπάρχει κατοχύρωση του επαγγέλματος των αγροτών. Είναι κάτι που δικαιούνται, γιατί είναι ένα επάγγελμα που ασκείται κάτω από αντίξοες και σκληρές συνθήκες εργασίας και με αβέβαιο εισόδημα. Έχω προσωπική πείρα λόγω της καταγωγής μου από αγροτική οικογένεια.

Με την εξειδίκευση επιτυγχάνεται κατάλληλη μόρφωση των αγροτών, ενημέρωση που οδηγεί στη σωστή διαχείριση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, στο μικρότερο κόστος παραγωγής και στην ανταγωνιστικότητα των προϊόντων μας στις αγορές των άλλων ευρωπαϊκών κρατών.

Πρέπει να υπάρξουν ομαδικές καλλιέργειες, συνεταιρισμοί, γεωργικές εταιρείες και να γίνεται διαφήμιση των γεωργικών προϊόντων. Οι αγρότες θα έχουν μεγαλύτερη παραγωγή με καλής ποιότητας προϊόντα με σωστή τώρα πια λειτουργία των συνεταιρισμών, γιατί οι αγρότες θα είναι ενημερωμένοι. Η εξέλιξη του 21ου αιώνα εξαρτάται από την εξειδίκευση των αγροτών.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΑΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η κυρία Μίχα έχει το λόγο.

ΕΥΓΕΝΙΑ ΜΙΧΑ (Νομός Αιτωλοακαρνανίας): Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να μιλά κανείς για ανάπτυξη και αξιοποίηση των πόρων της Ελλάδος σε κάθε τομέα. Τον τομέα της γεωργίας, της βιομηχανίας, της ναυτιλίας σε μια κρίσιμη καμπή για το μέλλον της χώρας μας. Εμείς οι Έφηβοι, παραθέτο-

ντας συγκεκριμένες προτάσεις, έστω και αν αυτές πηγάζουν από τον ενθουσιασμό και τη διάθεση ανανέωσης, ίσως πρέπει να εστιάσουμε το ενδιαφέρον και την προσοχή μας στην πρόταση πάταξης των συμφερόντων των αρμόδιων φορέων.

Εξειδικεύοντας το λόγο, λοιπόν, χρειάζεται ανάπτυξη του τουρισμού και άλλων τομέων, απ' όπου μπορούμε να αντλήσουμε σημαντικά εφόδια για την πρόοδο της πατρίδας μας. Στον τομέα της γεωργίας, που συμβαίνει να είναι και ο σημαντικότερος πόρος της Αιτωλοακαρνανίας, χρειάζεται να προταθεί: Σύγκληση τοπικών αγροτικών συμβουλίων για συζήτηση των προβλημάτων των γεωργών στην πρωτεύουσα κάθε επαρχίας, εκσυγχρονισμός της γεωργίας σε περιοχές που δεν έχει εισχωρήσει το στοιχείο της τεχνολογίας, αποζημιώσεις στους αγρότες εξαιτίας της καταστροφής των καλλιέργειών και άλλες επιδοτήσεις σε συνδυασμό με το πρόγραμμα της σωστής γεωπονίας.

Στα πλαίσια ενιαίου προγράμματος πληροφόρησης, ενημέρωσης και ενημέρωσης των αγροτών για νέες μεθόδους καλλιέργειας.

Αποκέντρωση, που σε συνδυασμό με τα προγράμματα ενημέρωσης, θα σημάει τη στροφή αρκετών νέων προς την επαρχία.

Ανταλλαγή μεθόδων καλλιέργειας με τα ξένα κράτη στα πλαίσια του διεθνισμού.

Αναγνώριση του επαγγέλματος του αγρότη με ευκαιρίες ανάδειξης και απασχόλησης σε σημαντικούς τομείς.

Τελειώνοντας, θέλω να πω ότι ίσως θα είναι πιο εφικτή η εξέλιξη του πρωτογενούς τομέα, αν η ηγεσία του τόπου μας βρίσκεται σε διαρκή επαγρύπνηση και αναζητεί αποτελεσματικές λύσεις για τις προτάσεις και τα αιτήματα των αγροτών.

Συλλαλητήρια κατά τη διάρκεια του χειμώνα απέδειξαν πως οι προτάσεις ήταν καλύτερες. Αυτό δεν σημαίνει ότι οι αγρότες τήρησαν την ορθότερη στάση. Χρειάζεται πάντως συμβολή όλων, κυβερνώντων και αγροτών, για την ανάδειξη της ελληνικής γεωργίας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΑΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η κυρία Εμορφία Κοματάνου.

ΕΜΟΡΦΙΑ ΚΟΜΑΤΑΝΟΥ (Νομός Χαλκιδικής): Αρχικά θα ήθελα να εκφράσω την ικανοποίησή μου γιατί σε αυτήν την ηλικία μπόρεσα να περάσω το κατώφλι του Ελληνικού Κοινοβουλίου και να διατυπώσω τη γνώμη μου για θέμα της Επιτροπής Παραγωγής και Εμπορίου. Θα ασχοληθώ με τα προβλήματα της γεωργίας, που απασχολούν πολύ όχι μόνο τη Χαλκιδική, αλλά και όλη την Ελλάδα, γιατί η γεωργία αποτελεί μια από τις κυριότερες παραγωγικές πηγές της χώρας μας.

Ο αγροτικός πληθυσμός μειώνεται συνεχώς. Οι αγρότες είναι υποχρεωμένοι και υπερχρεωμένοι και αυτό εξηγείται από τη σκληρή ζωή τους και την ανασφάλεια και την αβεβαιότητα που χαρακτηρίζει το επάγγελμα. Τα προβλήματα που

απασχολούν ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού της Ελλάδας, πρέπει να αντιμετωπισθούν άμεσα.

Να οργανωθούν καλύτερα οι συνεταιρισμοί, για να αποδυναμωθούν οι μεσάζοντες και να μεταφερθεί το Υπουργείο Γεωργίας στην επαρχία. Να δοθούν κίνητρα στους νέους αγρότες, όπως φοροαπαλλαγές, μείωση της τιμής των καυσίμων, μείωση της τιμής των αγροτικών μηχανημάτων, λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων, σπόρων κ.λπ.

Πρέπει να δημιουργηθούν βιομηχανίες τυποποίησης των προϊόντων, να υπάρξει προώθηση των εξαγωγών –μέσα από οικονομικά προγράμματα και ενίσχυση της σύγχρονης τεχνολογίας– και αναβάθμιση της κοινωνικής πρόνοιας των αγροτών με ασφάλιση, σύνταξη και αποζημιώσεις.

Τέλος, είναι αναγκαία η σύσταση μιας επιτροπής γεωπόνων, για να ρυθμίζει την παραγωγή των προϊόντων.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο κ. Τουρλής.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΟΥΡΑΗΣ (Α' Αθήνας): Κατά καιρούς έχουμε παρακολουθήσει από εφημερίδες αγορεύσεις και συζητήσεις στη Βουλή των Ελλήνων για το δημογραφικό πρόβλημα, αλλά δεν έχει βρεθεί λύση. Έχει ενταχθεί και αυτό στη μικρολογιστική του υπουργείου Οικονομικών.

Έτυχε να περιδιαβώ ορεινά χωριά της Ηπείρου και ήταν σαν να παρακολουθούσα αρχαία τραγωδία. Άνθρωποι κουρασμένοι, σκελετωμένοι από την ανέχεια και υπέργρηγοι. Όταν ρώτησα πού είναι οι νέοι, μου απάντησαν ότι ο νεότερος είναι ο παπάς του χωριού, γύρω στα 40. Στα επόμενα χρόνια ίσως δεν θα υπάρχουν άνθρωποι να κατοικούν στα μέρη αυτά. Κρίμα που ερήμωσε ο πανέμορφος αυτός τόπος! Το χωριό αυτό κάποτε είχε 8 δασκάλους.

Μιας και αναφέρομαι στην Ήπειρο, θα σας θυμίσω την τελευταία έκθεση της Ενωμένης Ευρώπης, που κοιτάζει να ανακουφίσει και τη φτωχότερη περιοχή της Ευρώπης. Αλήθεια, τι κάνετε για να ανακουφίσετε την περιοχή αυτή, που μόνο εθνικούς ευεργέτες έβγαλε; Επανέρχομαι στο δημογραφικό. Το 2007 θα υπάρχει ένας εργαζόμενος για κάθε συνταξιούχο. Ποιος θα φυλάει τα σύνορά μας; Και το κακό είναι ότι δεν γειτνιάζουμε με την Ελβετία, αλλά με την Τουρκία. Τι κάνει το κράτος για να αντιστρέψει το φαινόμενο αυτό; Απ' ό,τι είδα και άκουσα στην τηλεόραση, το κράτος κάνει νόμους. Όχι για να ανακουφίσει τις πολύτεχνες μητέρες, αλλά για να κάνει τη ζωή τους πιο δύσκολη. Έκοψαν το μικρό επίδομα, που έπαιρναν από το κράτος.

Όταν δώσατε τα πριμ στους Ολυμπιονίκες, δεν τους ζητήσατε τη φορολογική τους δήλωση, αν είναι πλούσιοι ή φτωχοί, προκειμένου να τα χορηγήσετε, αλλά γιατί η πατρίδα ήθελε να τους τιμήσει.

Είναι τιμή για μια μάνα, που έχει 4-5 παιδιά. Κανένα άλμα εις ύψος, κανένα «4 επί 100» δεν συγκρίνεται με τη μάνα με τα πολλά παιδιά.

Για να μπορούμε στο Μάαστριχτ θα πρέπει αυτό το κράτος

να έχει ιθαγενείς και όχι μειονότητες, γιατί οι μειονότητες δεν θα έχουν στρατιωτικές υποχρεώσεις και δεν θα πληρώσουν φόρους. Ελπίζω ότι από αυτά, που ακούσατε εσείς οι μεγάλοι, κάτι θα κρατήσετε.

Πάντως πολλές αλήθειες ξεστομίσαμε και τελειώνω με μια φράση του Ελευθέριου Βενιζέλου «Αλλοίμονο σε μια χώρα, που δεν έχει επαναστάτες νέους και σκεπτόμενους γέροντες».

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Δεν είναι αληθές ότι έχουν περικοπεί τα επιδόματα της πολύτεχνης μητέρας. Μάλλον το αντίθετο συνέβη και, όταν κάποια επιχειρήθηκαν να μειωθούν, διαπιστώθηκε ότι στο σύνολο αυξάνονταν. Υπάρχει μια μεγάλη αλήθεια. Είναι ένα πολυσύνθετο, κυρίως πολιτιστικό, πρόβλημα. Πολλοί από εσάς τις κοπέλες και τα αγόρια αύριο θα είσατε παντρεμένοι, με οικογένεια και θα έχετε αυτήν την ευθύνη.

Νομίζετε ότι από το επίδομα θα γίνετε πολύτεκνοι. Απλώς λέγονται κάποια πράγματα, που δεν είναι έτσι ακριβώς, είναι σύνθετα και δεν είναι μόνο δικά μας, αλλά πανευρωπαϊκά και υπάρχει μία πραγματικότητα. Οι φτωχές οικογένειες κάνουν πολλά παιδιά με υστέρηση πολιτισμού. Εμείς έχουμε το δημογραφικό πρόβλημα από τότε που περάσαμε από το όριο της φτώχειας και ενταχθήκαμε πλέον στην κατηγορία των ανεπτυγμένων χωρών.

Το λόγο έχει η κυρία Μαρία Γιαλούρη.

ΜΑΡΙΑ ΓΙΑΛΟΥΡΗ (Νομός Ηρακλείου): Κατ' αρχήν θα ήθελα να εκφράσω την περηφάνεια, που νιώθω τώρα, που αγορεύω στο Ελληνικό Κοινοβούλιο. Ένα από τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα σήμερα είναι και το ενεργειακό, όπως γνωρίζετε, το οποίο είναι συνακόλουθο της επισημοτεχνικής ανάπτυξης. Η στροφή στην πυρηνική ενέργεια είναι το αποτέλεσμα της ραγδαίας ανάπτυξης της τεχνολογίας και των παραγωγικών απαιτήσεων διεθνώς. Όμως, ενεργειακό πρόβλημα δεν σημαίνει εξ ορισμού χρήση πυρηνικής ενέργειας, η οποία προκαλεί τεράστια αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος. Υπάρχουν εναλλακτικές μορφές ενέργειας, εύκολα υλοποιήσιμες, τις οποίες η πατρίδα μας μπορεί να αξιοποιήσει.

Μας ενδιαφέρει η ποιότητα ζωής του ανθρώπου και όχι το εύκολο κέρδος, που οδηγεί στην οικολογική ανατροπή και στην περιβαλλοντική καταστροφή. Τότε μόνο μπορούμε να αξιοποιήσουμε τις ήπιες εναλλακτικές μορφές ενέργειας, που ιδιαίτερα για την Ελλάδα είναι η ηλιακή και η αιολική.

Στην Κρήτη τα ήδη υπάρχοντα εργοστάσια παραγωγής ηλιακής ενέργειας αδυνατούν να καλύψουν τις ενεργειακές ανάγκες του νησιού, ιδιαίτερα κατά τους θερινούς μήνες, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται τεράστια προβλήματα, που βλάπτουν κυρίως τον τουρισμό.

Ήδη έχει κατατεθεί μελέτη του Πανεπιστημίου Κρήτης για ηλιακά και αιολικά πάρκα στην Κρήτη, χωρίς να έχει αξιοποιηθεί ουσιαστικά, αλλά έχει μόνο πειραματικά εφαρ-

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

μοστέι. Το γενικό σύνθημα είναι «όχι στην πυρηνική ενέργεια για το ενδεχόμενο ανθρώπινου λάθους και για τα πυρηνικά απόβλητα». Πρόσφατα σε μία περιοχή της Σητείας πολλές ενεργοποιήθηκαν δυναμικότητα ενάντια στη λειτουργία νέου εργοστασίου της ΔΕΗ, δηλώνοντας έτσι την ευαισθησία τους για το περιβάλλον. Και εγώ σας ερωτώ: Γιατί δεν αρχίζει η αντικατάσταση των ήδη υπαρχουσών μορφών παραγωγής ενέργειας στην Κρήτη με εναλλακτικές μορφές, οι οποίες δεν θα προκαλούν αλλοίωση στο φυσικό περιβάλλον; Ειδικότερα η ευρύτερη περιοχή του Καστελίου, από όπου και κατάγομαι, διαθέτει αξιόλογο υδάτινο πλούτο, όπως προκύπτει από μελέτη του Πανεπιστημίου Πατρών. Πέρα από τις γεωτρήσεις που γίνονται, θεωρώ σημαντική βοήθεια του κράτους τη δημιουργία ενός φράγματος, που θα αξιοποιήσει κάθε σταγόνα από τον πολύτιμο αυτό φυσικό πλούτο. Επιθυμώ να πάρω πληροφορίες και απαιτώ δεσμεύσεις για τη δημιουργία ηλιακών και αιολικών πάρκων στην Κρήτη και θα ήθελα πριν φύγω, να γίνουν οι πρώτες δεσμεύσεις για την αξιοποίηση του υδάτινου πλούτου.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ήδη έχει αποφασισθεί η κατασκευή του μεγαλύτερου στον κόσμο φωτοβολταϊκού συστήματος στην κοιλάδα της Μεσσαράς και η σύμβαση αυτή υπογράφηκε και εξαγγέλθηκε πάνω στο ΣΕΙΡΙΟ, το ειδικό πλοίο της GREENPEACE. Αυτός θα είναι ισχύος 5 μεγαβάτ και θα είναι ο μεγαλύτερος στον κόσμο.

Το λόγο έχει ο κ. Δημήτρης Σκιπιτάρης.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΚΙΠΙΤΑΡΗΣ (Νομός Αρκαδίας): Εγώ θα σας μιλήσω για τον τουρισμό. Όλοι γνωρίζουμε ότι ο τουρισμός έχει μεγάλη σημασία για την Ελλάδα, επειδή αποτελεί ένα σημαντικό οικονομικό κεφάλαιο. Με την κατάλληλη εκμετάλλευση και τις σωστές υποδομές η Ελλάδα έχει τη δυνατότητα να διακριθεί παγκοσμίως. Βλέπουμε, όμως, ότι το ελληνικό κράτος δεν έχει δώσει στον τομέα αυτόν την απαραίτητη σημασία. Γι' αυτόν το λόγο θεωρώ απαραίτητη τη λήψη ορισμένων μέτρων.

Πρώτον, πρέπει να κατατεθούν ειδικά σχολικά προγράμματα, που να παρέχουν πληροφορίες για τον τουρισμό, έτσι ώστε να αλλάξει η αντιμετώπιση των Ελλήνων απέναντι στους τουρίστες. Και αναφέρομαι φυσικά στην αισχροκέρδεια. Δεύτερον, πρέπει να συσταθούν επιτροπές, που να κάνουν ελέγχους στις παραλίες, για να καταπολεμηθεί η ασυδοσία ορισμένων, που μολύνουν τις παραλίες και να επιβληθούν εξαντλητικά πρόστιμα στους παραβάτες. Τρίτον, πρέπει για την προβολή της χώρας μας να υπάρχουν ανάλογες εκπομπές στην τηλεόραση και να διανέμονται τουριστικά φυλλάδια, που να προβάλλουν τις φυσικές ομορφιές του τόπου μας. Πρέπει, επίσης, να συσταθούν κάποιες επιτροπές, που στόχος τους θα είναι η προβολή του τουρισμού στο εξωτερικό. Γι' αυτό είναι απαραίτητη και η ζήτηση βοήθειας από τους απόδημους Έλληνες. Πρέπει, επίσης, να αναβαθμιστούν τα

αεροδρόμιά μας, ώστε να μην επικρατεί αυτή η σύγχυση που υπάρχει σήμερα και να βελτιωθεί το συγκοινωνιακό δίκτυο. Και, τέλος, πρέπει και εμείς οι ίδιοι να αντιληφθούμε τη σημασία της καθαριότητας του περιβάλλοντος και να προσπαθούμε να μην μολύνουμε τη χώρα μας με σκουπίδια.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η κυρία Ευαγγελία Μπουμπουλάκη.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ (Νομός Ηρακλείου): Και εγώ θα αναφερθώ στο θέμα του τουρισμού. Η χώρα μας έχει χώρους ασύγκριτου φυσικού κάλλους. Αυτό το γεγονός προσελκύει χιλιάδες τουρίστες σε διάφορα τουριστικά θέρετρα. Ο ήλιος, η θάλασσα, ο πολιτισμός, η κουλτούρα, η ιστορία της Ελλάδας αποτελεί –και θα αποτελεί, εάν ήδη προσαπαθήσουμε– πόλο έλξης για χιλιάδες αλλοδαπούς.

Η λέξη «τουρισμός» έχει χαρακτηριστεί ως το μέλλον, ως η μεγάλη βιομηχανία της Ελλάδος. Όμως πρέπει να εντείνουμε τις προσπάθειές μας για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο. Τα τελευταία χρόνια, λόγω δυσφήμισης ή έλλειψης διαφήμισης, ο τουρισμός έχει αισθητά μειωθεί, με αποτέλεσμα την οικονομική κρίση.

Για να μπορούμε να ελπίζουμε σε μελλοντική αύξηση του τουρισμού στην Ελλάδα, πρέπει να αναβαθμιστούν τα τουριστικά επαγγέλματα με την ίδρυση σχολών τουριστικών επαγγελματιών.

Η έλλειψη έργων υποδομής πρέπει να αντιμετωπισθεί άμεσα. Η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των αεροδρομίων και των λιμανιών, αλλά και όλων των κοινόχρηστων χώρων είναι αναγκαίοτητα.

Η ιδιωτική πρωτοβουλία με θεσμοθετημένα μέτρα πρέπει να ενισχυθεί από το κράτος. Αυτό δεν σημαίνει ότι θα δρα ανεξέλεγκτα.

Σημαντικό θέμα με την ανάπτυξη του τουρισμού είναι η προβολή της Ελλάδας στο εξωτερικό. Αυτό το μήνυμα μπορεί να δοθεί μέσω των ξενιτεμένων ομογενών μας.

Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι μια χώρα σαν την Ελλάδα, με μεσογειακό κλίμα, έχει τη δυνατότητα να αναπτύξει τουρισμό καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Η Τουριστική Αστυνομία πρέπει να συνειδητοποιήσει το ρόλο της και να στραφεί προς την ασφάλεια των τουριστών.

Κάθε ατυχές γεγονός που συμβαίνει στους τουρίστες, λόγω έλλειψης πρόνοιας της Τουριστικής Αστυνομίας, αποτελεί δυσφήμιση της χώρας.

Το συγκοινωνιακό πρόβλημα πρέπει να επιλυθεί, χωρίς άλλη αναβολή, αν θέλουμε να παραμείνουμε τουριστική χώρα.

Η αναπαλαίωση και συντήρηση των ιστορικών μνημείων και κτιρίων, που βρίσκονται λίγο πριν την ολική καταστροφή, είναι επίσης αναγκαίοτητα.

Οι προσπάθειες για τη μεταφορά των αρχαιολογικών ευρημάτων από το εξωτερικό, σε διπλωματικό και όχι μόνο επίπεδο, πρέπει να ενταθούν.

Ένα θετικό βήμα θα ήταν η συγκρότηση εθνικού συμβουλίου, για να πάψει η οικονομική εκμετάλλευση των τουριστών, που παρατηρείται τόσο από ξένους κεφαλαιούχους, όσο και από ντόπιους επαγγελματίες.

Λέμε «να» στον τουρισμό, αλλά «όχι» στον ανεξέλεγκτο τουρισμό. Λέμε «όχι» στην ξενομανία που φέρνει το μιμητισμό με όλα τα αρνητικά του επακόλουθα. Λέμε οπωσδήποτε «όχι» στην αλλοίωση της γλώσσας και της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Και, όπως λέει ένα χαρακτηριστικό κρητικό δίστιχο, «λαός που την παράδοση ξεχνά και δε θυμάται, στο λήθαργο του μαρασμού παντοτινά κοιμάται».

Δεν μπορούμε να αναπτύξουμε τουρισμό που φθείρει τα ιστορικά και αρχαιολογικά μας μνημεία. Προτείνω, λοιπόν, αυστηρό έλεγχο για την πάταξη της αρχαιοκαπηλίας και της κερδοσκοπίας.

Δεν πρέπει να θυσιάζουμε τα πάντα στο βωμό του τουρισμού. Για παράδειγμα, δεν αλλοιώνουμε το περιβάλλον προκειμένου να αναπτύξουμε τουριστικές επιχειρήσεις. Ακριβώς αυτήν την κεντρική ιδέα έχει το πρόγραμμα του οικο-αγροτουρισμού, που λειτούργησε πρόσφατα στη χώρα μας. Με το πρόγραμμα αυτό προτείνεται ένα είδος συμβιβασμού ανάμεσα στον τουρισμό και το περιβάλλον, αφού οι τουρίστες διαμένουν σε περιοχές αγροτικές, κάνοντας φυσική ζωή.

Ο οικο-αγροτουρισμός πρέπει να στηριχθεί από όλους μας και ιδιαίτερα από τους αρμόδιους υπουργούς, γιατί καταφέρει να δένει τον τουρισμό με τη γεωργία, τους δύο βασικούς πλουτοπαραγωγικούς κλάδους της οικονομίας. Ας προσπαθήσουμε όλοι για ένα καλύτερο μέλλον. Σίγουρα αξίζει.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο κ. Γιάννης-Αλέξανδρος Χριστόπουλος.

ΓΙΑΝΝΗΣ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ (Νομός Μαγνησίας): Κύριε Πρόεδρε, φίλες και φίλοι, θα μιλήσω γενικά για τις επιπτώσεις της τεχνολογίας πάνω στον άνθρωπο, αλλά θα προτείνω και τρόπους άρσης των δυσχερειών που αυτή δημιουργεί στην ανθρώπινη ζωή.

Ακολούθως, θα προσεγγίσω κάποια επί μέρους θέματα, που αφορούν στη ναυτιλία και στη γεωργία, παίρνοντας αφορμή από την ιδιαίτερη πατρίδα μου, το νομό Μαγνησίας.

Πολύτιμη είναι η συνεισφορά της τεχνολογίας σε όλους τους τομείς της ζωής μας. Χωρίς αυτήν είναι αδιανόητη όχι μόνον η ύπαρξη του σύγχρονου πολιτισμού, αλλά και η ίδια η ζωή. Ήταν και είναι μια αναγκαιότητα, που δεν την επέβαλε η εξέλιξη. Απεναντίας, χωρίς αυτή, δεν θα υπήρχε η σημερινή εξέλιξη.

Οι ωφέλειες είναι πολλές και αναμφισβήτητες, αφού ο άνθρωπος όχι μόνο απαλλάχθηκε από την κυριαρχία της φύσης, αλλά αξιοποίησε τις φυσικές δυνάμεις.

Αυξήθηκε η ποσότητα των παραγόμενων αγαθών. Καταπολεμήθηκαν ανιάτες έως τώρα ασθένειες και επομένως παρατάθηκε ο μέσος όρος ζωής. Ανέβηκε το βιοτικό επίπεδο των ανθρώπων.

Αναμφισβήτητες όμως είναι και οι ζημιές που προκλήθηκαν, αφού πρώτον καταστρέφεται ο φυσικός κόσμος, δεύτερον, θανάσιμος κίνδυνος μας απειλεί από την πυρηνική ενέργεια –πυρηνικό εργοστάσιο Κοζλοντούι, που λειτουργεί στη γειτονική μας Βουλγαρία– και τέλος ο άνθρωπος αποξενώθηκε όχι μόνο από το φυσικό, αλλά και το κοινωνικό του περιβάλλον.

Το πρόβλημα είναι πώς θα αξιοποιήσουμε τις ωφέλειες και πώς θα περιορίσουμε τις ζημιές.

Διαμαρτυρόμαστε και συνεχίζουμε να επιρρίπτουμε ευθύνες στην τεχνολογία, παραβλέπουμε ωστόσο ότι τα τεχνικά μέσα δεν διαθέτουν βούληση, που είναι προνόμιο των ανθρώπων και ειδικότερα εκείνων που τα αξιοποιούν. Γιατί μόνο η αξιοποίησή της συμβάλλει στην ανάπτυξη του πολιτισμού, προσφέροντας ανθρωπιστικό έργο.

Η λύση του προβλήματος εξαρτάται από τη βούληση του ανθρώπου. Όσο η τεχνολογία θα χρησιμοποιείται από αυτήν την κυρίαρχη βούληση, για σκοπούς ενάντια στο πνεύμα του ανθρωπισμού, τόσο θα επιδεινώνονται τα προβλήματα για τον άνθρωπο.

Πρέπει, λοιπόν, να επικρατήσει μία νέα αντίληψη. Ποιος όμως θα την επιβάλει; Πώς είναι δυνατόν να πεισθούν οι κυρίαρχοι των τεχνικών μέσων να θυσιάσουν τα συμφέροντά τους και την παντοδύναμη εξουσία τους; Όχι βέβαια, να έχουμε μία νέα εξουσία με παρόμοια λογική και ίδιες μεθόδους, αλλά να συνειδητοποιήσουν οι άνθρωποι και οι κάθε είδους ηγεσίες, ότι η ανθρωπότητα πρέπει να επιλέξει μεταξύ δύο ακραίων εναλλακτικών λύσεων: Ή να αυτοκτονήσει ή να μάθει να ζει σαν μια οικογένεια. Η συνειδητοποίηση αυτή θα έλθει ασφαλώς με την παιδεία, που θα έχει ως κέντρο της τον άνθρωπο, το σεβασμό προς αυτόν και την ευτυχία του και θα του διδάσκει ότι κανένα εργαλείο και κανένα μέσο δεν αξίζει τόσο, όσο ο ίδιος, πως όλα αυτά είναι δημιουργήματά του, προορισμένα να τον υπηρετούν και όχι να τον σκλαβώσουν.

Για το θέμα της ναυτιλίας: Υφίσταται η επιτακτική ανάγκη της αποκέντρωσης των κεντρικών υπηρεσιών του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας σε πόλεις που διαθέτουν λιμάνια, νευραλγικής σημασίας στη χώρα μας. Προς αυτήν την κατεύθυνση θα συμβάλλει αποφασιστικά η μεταφορά της έδρας των σχολών εμπορικού ναυτικού στο Νομό Μαγνησίας, δεδομένου ότι υπάρχουν σύγχρονες εγκαταστάσεις, που πληρούν όλες τις προδιαγραφές. Όμως οι πάνσοφοι αστέρες της πολιτικής αποφάσισαν πριν ένα μήνα τη μεταφορά των σχολών σε άλλη πόλη της Ελλάδας. Εκφράζω την απορία μου γι' αυτό.

Τέλος, ενώ όλοι μιλούν για την αναβάθμιση της γεωργίας, δε λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα. Ως παράδειγμα θα αναφέρω το εξής: Στα ψυγεία του Πηλίου φυλάσσονται χιλιάδες τόννοι προϊόντων της περιοχής, που δεν προωθούνται στην ελληνική αγορά, ενώ συγχρόνως η χώρα μας εισάγει τα ίδια

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

προϊόντα από Βαλκανικές χώρες και κυρίως από την Τουρκία, με αποτέλεσμα τα ντόπια προϊόντα να οδηγούνται στις χωματερές. Έτσι, δημιουργείται οικονομική αιμμοραγία στους αγρότες και πολλοί από αυτούς οδηγούνται στην ανεργία.

Κάτι ανάλογο πιστεύω ότι θα ισχύει και στις λουπές αγροτικές περιοχές της χώρας.

Οι αρμόδιοι επιτέλους ας αναλάβουν τις ευθύνες τους.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η κυρία Βασιλική Παντίσκου.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΑΝΤΙΣΚΟΥ (Α' Αθήνας): Η εμπορική ναυτιλία είναι ένας σημαντικός τομέας της ελληνικής οικονομίας. Αποτελεί πηγή εσόδων για χιλιάδες οικογένειες, πηγή ενός μεγάλου ποσοστού συναλλάγματος που εισάγεται στην Ελλάδα.

Μέσω των εσωτερικών θαλάσσιων μεταφορών συνδέεται το νησιωτικό σύμπλεγμα με την Ηπειρωτική Ελλάδα, ενώ η τουριστική ναυτιλία συμβάλλει στην ανάπτυξη του τουρισμού.

Μιλώντας για την εμπορική ναυτιλία πρέπει να επισημάνουμε ότι βασικός κρίκος σύνδεσής της με την εθνική οικονομία είναι το ελληνικό ναυτεργατικό δυναμικό.

Έχει σημασία να τονίσουμε ότι η ανάπτυξη της ναυτιλιακής δραστηριότητας πρέπει να έχει στο κέντρο της προσοχής της τον άνθρωπο, το ναυτεργάτη και την οικογένειά του. Συμβαίνει όμως αυτό στη χώρα μας; Αναλύοντας το θέμα διαπιστώνουμε ότι οι Έλληνες εφοπλιστές συμπεριλαμβάνονται στους πιο πλούσιους ανθρώπους του κόσμου και στην υψηλότερη θέση της παγκόσμιας ναυτιλίας. Διαθέτουν στόλο, που σύμφωνα με στοιχεία του 1997 υπολογίζεται στα 3204 πλοία και η περιουσία τους ανέρχεται σε δεκάδες δισεκατομμύρια δολάρια. Η χωρητικότητα των πλοίων με ελληνική σημαία υπολογίζεται στο 48% της χωρητικότητας των πλοίων των κρατών-μελών της Ε.Ε.

Γενικά, στα πλαίσια αυτής της μεγάλης ναυτιλίας, θα έλεγε κάποιος, ότι θα είχαν αντιμετωπισθεί πολλά από τα προβλήματα των ναυτεργατών. Τα πράγματα όμως δεν είναι έτσι. Ο ναυτεργατικός κόσμος, εργαζόμενος σε ένα επάγγελμα βαρύ, ανθυγιεινό και επικίνδυνο, αντιμετωπίζει πολύ οξυμμένα προβλήματα. Αντιμετωπίζει το πρόβλημα της ανεργίας. Ο αριθμός των ανέργων, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, ξεπερνάει τις 2500, ενώ το συνδικαλιστικό κίνημα υπολογίζει ότι ο πραγματικός αριθμός είναι διπλάσιος. Πολλοί άνεργοι ζουν σε συνθήκες φτώχειας και εξαθλίωσης, πέφτοντας θύματα του σύγχρονου δουλεμπορίου.

Το επίδομα ανεργίας για τους έγγαμους ναυτικούς είναι 36.000 δρχ. και για τους άγαμους είναι 27.000 δρχ. Μπορούμε να κατανοήσουμε τι σημαίνει αυτό. Οι θέσεις εργασίας από το 1980 μέχρι το 1992 μειώθηκαν περίπου κατά 48.000, παρ' ό,τι μέσα από την πολιτική που εφαρμόζεται από τις μέχρι σήμερα κυβερνήσεις δόθηκαν σημαντικά προνόμια στους εφοπλιστές. Πρόκειται για ένα κρίσιμο στοιχείο, που αποκαλύπτει μια πολύ επικίνδυνη τάση.

Πολλές φορές γίνεται προσπάθεια να περάσει στην κοινή γνώμη η άποψη ότι ο ναυτικός είναι καλοπληρωμένος, ενώ ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας, σε ομιλία του στη Βουλή, κατέταξε τους ναυτεργάτες στους προνομιούχους. Είναι σωστό αυτό; Τα στοιχεία μαρτυρούν ότι αυτό δεν έχει καμία βάση. Αυτό που έχει σημασία είναι ο βασικός μισθός. Οι βασικοί μισθοί στα ποντοπόρα πλοία, με στοιχεία του 1996, έχουν ως εξής: υποπλοίαρχος, ασυρματιστής, Β' μηχανικός περίπου 250.000 δρχ., ανθυποπλοίαρχος, Γ' μηχανικός περίπου 198.000 δρχ. και ο ναύτης 177.000 δρχ. Μιλάμε για ένα επάγγελμα, που ασκείται μακριά από τη χώρα, την οικογένεια και την κοινωνία, σε πολύ σκληρές συνθήκες.

Πληροφορούμαστε, επίσης, ότι σοβαρά προβλήματα αντιμετωπίζουν οι συνταξιούχοι ναυτικοί. Για ένα διάστημα υπήρξε πρόβλημα καταβολής των ίδιων των συντάξεων, το επίπεδο των οποίων είναι πολύ χαμηλό. Σύμφωνα με στοιχεία του 1995, το 73% των συνταξιούχων παίρνει συντάξεις που δεν ξεπερνούν τις 150.000 δρχ.

Τα παραπάνω στοιχεία συνθέτουν μια εικόνα, που αποκαλύπτει επώδυνους, για χιλιάδες εργαζόμενους, πολιτικούς προσανατολισμούς. Όταν μιλάμε για ανάπτυξη της ναυτιλίας, δεν πρέπει να βλέπει κανείς τα κέρδη των ναυτιλιακών επιχειρήσεων, αλλά κυρίως τα προβλήματα των χιλιάδων εργαζομένων στα πλοία και κατ' επέκταση τα προβλήματα των οικογενειών τους.

Είναι φανερό ότι προκύπτει η ανάγκη μιας άλλης πολιτικής. Θα πρότεινα τον εξανθρωπισμό των συνθηκών εργασίας και διαβίωσης στα πλοία, την προστασία της ζωής των ναυτεργατών, για να μη θρηνεί η ναυτική οικογένεια αδικοχημένα θύματα. Θα πρότεινα την άμεση απορρόφηση των ανέργων, την προστασία των ανέργων και την κατοχύρωση του δικαιώματος της εργασίας, τη βελτίωση των όρων αμοιβής και των συντάξεων και τη διεύρυνση των ασφαλιστικών τους δικαιωμάτων.

Η λειτουργία των ναυτιλιακών επιχειρήσεων δεν μπορεί να είναι ανεξέλεγκτη. Θα πρέπει να υπόκειται σε συγκεκριμένους κανόνες και προϋποθέσεις, που θα επιτυγχάνουν τη σύνδεση της ναυτιλιακής δραστηριότητας με την εθνική οικονομία και τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου της ναυτικής οικογένειας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η κυρία Βαμβακάρη έχει το λόγο.

ΜΑΡΙΑ ΒΑΜΒΑΚΑΡΗ (Β' Αθήνας): Θα υπερασπιστώ τους ανθρώπους εκείνους, που ανδρώνονται και ασπρίζουν μέσα σε ένα σιδερένιο μαύρο κελί, σαν πλωτή φυλακή.

Ο ναυτικός κλάδος είναι ένας κλάδος, που στερείται του δικαιώματος απεργίας, για να περιορίσει τις τυχόν αυθαιρεσίες του κράτους. Ένας κλάδος, που αδυνατεί να ασκήσει πίεση μέσω της ψήφου, αυτού του συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματος, που όμως οι ναυτικοί δεν δύνανται να το ασκούν όταν ταξιδεύουν. Ίσως αυτοί να είναι τελικά οι

λόγοι, για τους οποίους παραμένουν τα αιτήματα των Ελλήνων ναυτικών «στις ελληνικές καλένδες». Ίσως αυτοί τελικά να είναι οι λόγοι, για τους οποίους οι εκάστοτε κυβερνήσεις πνίγουν τα αιτήματα των ναυτικών, στα βάθη των αλόγιστων επιλογών τους.

Πρέπει να επιστήσουμε την προσοχή μας σε έξι βασικούς άξονες: επιμόρφωση, δικαιοσύνη, ασφάλεια, Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο, συνταξιοδότηση και ανεργία.

Όσον αφορά την επιμόρφωση, η ποιότητα των ναυτικών σπουδών στη χώρα μας είναι απογοητευτική. Ήδη τίθεται υπό αμφισβήτηση η ποιότητα της εκπαίδευσης των Ελλήνων αξιωματικών και η πλοιοκτησία πιέζει την κυβέρνηση να προχωρήσει τάχιστα στον εκσυγχρονισμό της ναυτικής εκπαίδευσης. Τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν είναι τα εξής: Αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων σε επίπεδο Ε.Ε. Να δοθούν κίνητρα από την πολιτεία, για την προσέλευση και παραμονή των νέων στο ναυτικό επάγγελμα και να νομοθετηθούν διευκολύνσεις για τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις. Αναγνώριση του διπλώματος πλοίαρχου πρώτης τάξεως ως ισότιμου και αντίστοιχου των πτυχίων ανώτατης σχολής. Ίδρυση τμημάτων ναυτιλιακών μεταπτυχιακών σπουδών στα Πανεπιστήμια Πειραιώς και Αιγαίου, στα οποία να έχουν δικαίωμα φοίτησης πλοίαρχοι Α' τάξεως, για την απόκτηση τίτλων σπουδών, όπως ναυτικού δικαίου, ναυλώσεων, ασφαλίσεων κ.ά.

Το τελικό συμπέρασμα είναι ότι πρέπει να ξεκινήσουμε μια δυναμική στρατολόγηση και ανάπτυξη των μέσων εκπαίδευσης, εάν θέλουμε τα εμπορικά πλοία να είναι επανδρωμένα με κατάλληλα πληρώματα.

Ναυτική ασφάλεια: Η ελληνική ναυτιλία αποτελεί εθνική υπόθεση και, με γνώμονα την προστασία της ανθρώπινης ζωής στη θάλασσα, πρέπει το κράτος να προβεί στην άμεση αντιμετώπιση του ζητήματος.

Προτείνω σύσταση περιφερειακών σταθμών διάσωσης, εξοπλισμένων με συστήματα και μέσα πρόληψης, παρακολούθησης και άμεσης επέμβασης.

Δημιουργία πέντε σταθμών σε περιοχές της Βορείου Ελλάδος, Βορείου Ευβοίας, Κυκλάδων, Κρήτης και Νοτίου Πελοποννήσου, ώστε να υπάρχει άμεση κινητοποίηση και ανταπόκριση, σε περιστατικά όπως αυτά που βιώνουμε καθημερινά. Δημοσίευση σχεδίων και οδηγιών για τις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης. Ανάληψη πρωτοβουλίας για διεθνή συνεργασία και άμεση λήψη δραστικών μέτρων κατά της πειρατείας.

Δικαιοσύνη: Οι ναυτικοί έχουν τη δική τους ορολογία, την οποία φυσικά δεν είναι υποχρεωμένοι να γνωρίζουν οι λειτουργοί της δικαιοσύνης. Εάν υπήρχαν ειδικευμένοι στα ναυτιλιακά θέματα δικαστές, τότε ασφαλώς η γλώσσα τους θα ήταν καταληπτή. Όπως, επίσης, ευνόητες και καταληπτές θα ήταν και οι απολογίες για τις πράξεις, για τις οποίες κατηγορούνται. Επιτακτική εμφανίζεται η ανάγκη λήψης των εξής μέτρων: Δημιουργία δικαστηρίων ειδικών ναυτιλιακών υπο-

θέσεων. Παρουσία στην έδρα ειδικευμένων στα ναυτιλιακά θέματα δικαστών.

Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο: Οι λανθασμένες επιλογές των εκάστοτε κυβερνήσεων οδήγησαν το Ν.Α.Τ., από την περίοδο της μεγάλης ακμής του, στη δεκαετία του 1970, στο οικονομικό αδιέξοδο, όπου βρίσκεται σήμερα. Η εικόνα εξαθλίωσης, που παρουσιάζει, δεν δείχνει σημεία ανάκαμψης. Η αναζητούμενη εξυγίανση θα έρθει με τη λήψη των εξής μέτρων: Εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας του Ν.Α.Τ. Χρηματοδότηση του Ν.Α.Τ. από τον κρατικό προϋπολογισμό. Την ευθύνη για τη συνταξιοδότηση δεν πρέπει να επωμίζονται οι εν ενεργεία ναυτικοί. Δημιουργία συνθηκών ορθολογικής λειτουργίας του όλου συστήματος εισπράξεων των εισφορών. Να πάψει το Ν.Α.Τ. –και στην ουσία το κράτος– να κάνει κοινωνική πολιτική με τις εισφορές των ναυτικών. Να πάψει το Ν.Α.Τ. να συνταξιοδοτεί περίπου 14.000 άτομα, που φορτώθηκαν σ' αυτό, σε ημέρες οικονομικής ευμάρειας, χωρίς να είναι ναυτικοί ή να έχουν προσφέρει σε χρήμα στο Ταμείο, υπό μορφή εισφορών.

Κοινωνική ασφάλιση και συνταξιοδότηση: Πρέπει το κράτος να αναγνωρίσει την αξία των απόμαχων ναυτικών, μετά από δεκαετίες παχυλότατων εισφορών προς το Ν.Α.Τ. και συναλλαγματοφόρου προσφοράς προς την εθνική οικονομία και να εκπληρώσει τα αιτήματά τους. Τα μέτρα που προτείνω να ληφθούν είναι τα εξής: Αναπροσαρμογή των συντάξεων του Ν.Α.Τ. Αύξηση των συντάξεων στο 60% του βασικού μισθού. Οι αυξήσεις των συντάξεων να ακολουθούν τις εκάστοτε αυξήσεις των συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Καθορισμός του ποσοστού αύξησης των συντάξεων των δικαιούχων χήρων, τέκνων και ορφανών, στο 70% της σύνταξης του συζύγου πατέρα ναυτικού, όπως ισχύει και στις άλλες κατηγορίες εργαζομένων. Εφαρμογή της νομοθεσίας περί πρόωρης συνταξιοδότησης, λόγω κατάργησης θέσεων εργασίας εξ αιτίας της τεχνολογίας. Να ισχύει η νομοθεσία του Ι.Κ.Α. για μισθούς λόγω ασθένειας και ατυχήματος και όχι χορήγηση επιδόματος ασθένειας – και αυτό υπό προϋποθέσεις.

Σημείες ευκαιρίας και ανεργία: Δεδομένου ότι η ελληνική σημαία έχει καταστεί διαχειριστικά ακριβή και ασύμφορη, παρατηρείται το φαινόμενο συνεχούς διαρροής ελληνόκτητων πλοίων, που υποστέλλουν την ελληνική σημαία, προτιμώντας μια σημαία ευκαιρίας. Το ελληνικό κράτος πρέπει να αναλάβει την πρωτοβουλία μιας εθνικής σταυροφορίας. Κατάργηση σημαίων ευκαιρίας. Εγκαθίδρυση δεσμού μεταξύ εθνικότητας πλοιοκτήτη και σημαίας πλοίου. Επαναπάρτηση πλοίων στα εθνικά νηολόγια.

Ο Έλληνας ναυτικός, που καταβάλλει όλες του τις δυνάμεις για να φανεί αντάξιος της ναυτικής παράδοσής του, τη γιατρεία του την περιμένει από εκείνον, που έδωσε αφορμή στο κακό. Εκείνος, που άνοιξε την πληγή, οφείλει τώρα ο ίδιος να την επουλώσει.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ο κ. Μαστοροστεργίος έχει το λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΣΤΟΡΟΣΤΕΡΓΙΟΣ (Νομός Ξάνθης): Θα μιλήσω για τον τουρισμό. Είναι αποδεδειγμένο ότι η Ελλάδα είναι μια τουριστική χώρα. Ο τουρισμός για την Ελλάδα αποτελεί έναν ισχυρό οικονομικό παράγοντα, ο οποίος επιφέρει μεγάλα έσοδα και συμβάλλει στην περαιτέρω ανάπτυξη της. Οι αιτίες της μεγάλης ανάπτυξης του τουρισμού είναι πολλές και ποικίλες, οι κυριότερες των οποίων είναι οι φυσικές ομορφιές, όπως η θάλασσα, τα νησιά που είναι διάσπαρτα σ' αυτήν, ο ήλιος, που τόσο πλούσιος δεν υπάρχει σχεδόν σε καμία ευρωπαϊκή χώρα, λόγω της γεωγραφικής θέσης, τα δάση, που φιλοξενούν πολλά είδη ζώων, οι λίμνες με τα πανέμορφα πουλιά και γενικά όλα εκείνα τα στοιχεία, που συνθέτουν την όμορφη εικόνα της Ελλάδας.

Επίσης, η πολιτιστική μας κληρονομιά, που τη θαύμασαν και στο χέρι μας είναι να τη θαυμάζουν ακόμα εξέχοντα πρόσωπα του εξωτερικού. Η Ελλάδα είναι η χώρα, που μέσω του πολιτισμού της έδωσε και δίνει τα φώτα σε όλες τις χώρες.

Τέλος, η προσωπικότητα του Έλληνα, που ξεχωρίζει, γιατί είναι ακεραία και ειλικρινής. Δέχεται τη συνεργασία και γενικά έχει μια τάση αδελφοποίησης με όλους.

Όμως, παρά τον πλούτο που κληροδότησε η φύση ή οι μακροχρόνιοι αγώνες στην Ελλάδα, οι ίδιοι οι Έλληνες δεν αξιοποιούν σωστά αυτήν την ιδιαιτερότητα, με αποτέλεσμα να μη μπορεί να αποδώσει οικονομικά, όπως θα έπρεπε, ο τουρισμός. Καθώς όμως τίποτα και κανένας δεν είναι υπεράνω της κριτικής, έτσι και η μερική οικονομική απόδοση του τουρισμού είναι ανάγκη να κριθεί και να ελεγχθεί από όλους κατά το δυνατόν, με αποτέλεσμα να επισημανθούν τα λάθη, οι ατέλειες και οι παραλείψεις, που οδήγησαν σ' αυτήν.

Αυτήν την κριτική θα πρέπει να την ασκήσουμε και εμείς οι έφηβοι, που σίγουρα βλέπουμε διαφορετικά τα πράγματα από τους αρμόδιους αυτών των θεμάτων, αποδεικνύοντας παράλληλα ότι ο Έλληνας έφηβος ενδιαφέρεται για τα κοινά, συμμετέχει ενεργά και ότι προσπαθεί να καλυτερεύσει το μέλλον και τη ζωή του.

Είναι ανάγκη πλέον εμείς οι έφηβοι να καυτηριάσουμε και να στηλιτεύσουμε όλες εκείνες τις αδυναμίες της Ελλάδας, που οδήγησαν στη μερική οικονομική απόδοση του τουρισμού, όπως είναι οι πενιχρές και ατελείς υπηρεσίες που παρέχονται, η έλλειψη καθαριότητας σε χώρους κοινόχρηστους, η έλλειψη προγραμματισμού, η έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού, η έλλειψη σωστών και οργανωμένων ξενοδοχειακών συγκροτημάτων, η κακή επικοινωνία και οι κακές μεταφορές, το κυκλοφοριακό και συγκοινωνιακό πρόβλημα και η κακή λειτουργία των ιδιωτικών δημόσιων υπηρεσιών.

Αποτέλεσμα όλων αυτών αποτελεί το γεγονός ότι όλο και λιγότεροι επισκέπτονται τη χώρα μας, επιφέροντας την ανεργία, κυρίως στα νησιά, τα οποία στηρίζουν ένα μεγάλο μέρος της οικονομίας τους στον παράγοντα «τουρισμό».

Αντιλαμβανόμενοι όλες αυτές τις ατέλειες της ελληνικής χώρας και τα αποτελέσματα που επιφέρουν αυτές στους Έλληνες, είναι ανάγκη να προτείνουμε τρόπους λύσης και υπέρβασης όλων αυτών των προβλημάτων, που εμποδίζουν την πρόοδο του τουρισμού στην Ελλάδα. Μερικοί από τους τρόπους επίλυσης των προβλημάτων είναι:

– Οργάνωση και εκσυγχρονισμός των ξενοδοχειακών μονάδων, καθώς και στελέχωση με ικανό και ειδικευμένο προσωπικό.

– Αξιοποίηση των περιοχών εκείνων, που έχουν τουριστικό ενδιαφέρον, αλλά φαίνονται εγκαταλελειμμένες, χωρίς σχεδόν κανείς να τις γνωρίζει.

– Οργάνωση των μεταφορών και των επικοινωνιών.

– Αναστύλωση των αρχαίων μνημείων και ιδιαίτερα του Παρθενώνα.

– Προβολή μιας θετικής εικόνας είτε με τα ελληνικά μέσα ενημέρωσης είτε μέσω του INTERNET.

– Αναπαλαίωση κτιρίων που αποτελούν σπουδαίους σταθμούς της ελληνικής αρχιτεκτονικής.

– Λειτουργία πολλών μουσείων και μάλιστα για πολλές ώρες, ώστε να δίνεται η δυνατότητα στους επισκέπτες της χώρας μας να τα επισκεφθούν και να θαυμάσουν τα εκθέματα της ελληνικής τέχνης.

Βέβαια, ο τουρισμός, αν και είναι ένας σπουδαίος οικονομικός παράγοντας για τη χώρα μας και αποφέρει πολλά έσοδα, δημιουργεί και πολλά προβλήματα, όπως το φαινόμενο της ξενομανίας, επιβάρυνση τη ελληνικής γλώσσας με ξένες ορολογίες, επιβάρυνση του ελληνικού πολιτισμού με την αποδοχή ξένων στοιχείων και γενικά τη δημιουργία ενός συστήματος κερδοσκοπίας και εμπορίου.

Άρα, εμείς οι έφηβοι και όλοι οι Έλληνες είναι ανάγκη να παίρνουμε μια ενδιάμεση θέση μεταξύ της απόλυτης αποδοχής και της απόλυτης απόρριψης του τουρισμού, αποδεχόμενοι έτσι μόνον τα θετικά στοιχεία του.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η κυρία Καραγιάννη.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ (Νομός Αργολίδας): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, θα μιλήσω για τα προβλήματα του νομού Αργολίδας, απ' όπου κατάγομαι και ειδικότερα για τον τουρισμό και τη γεωργία. Θα ξεκινήσω από τον τουρισμό, μια και το Ναύπλιο αποτέλεσε την πρώτη πρωτεύουσα της Ελλάδας και πιστεύω ότι, όπως έχει παρελθόν, πρέπει να έχει και μέλλον. Είναι ανάγκη, λοιπόν, προκειμένου να αναπτυχθεί ο τουρισμός στην Αργολίδα και να επιμνησθεί η τουριστική περίοδος και, δεδομένου ότι οι ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις και οι άλλες συναφείς επαρκούν, να αναδιοργανωθεί το λιμάνι του Ναυπλίου. Και την πόλη θα εξυπηρετήσει και το νομό και τη διέλευση όλων των τουριστών, που περνούν από 'κει. Το Ναύπλιο και γενικότερα η Αργολίδα έχει μνημεία, που πρέπει να προβληθούν και στο εσωτερικό και στο εξωτερικό.

Όσον αφορά τον τομέα της γεωργίας στην Αργολίδα, θέλω να το τονίσω, ότι η σημερινή κατάσταση είναι ανησυχητική και οι αιτίες είναι πολλές. Οι αγρότες αντιμετωπίζουν σοβαρότατα οικονομικά προβλήματα, αφού οι περισσότεροι χρωστούν, άλλοι αναγκάζονται να χάνουν το κέρδος, που θα έπρεπε να έχουν, μέσα από το εμπόριο, ενώ άλλοι αναγκάζονται να πετάξουν τη σοδειά τους στη χωματερή.

Γι' αυτό, προς ανακούφιση των κατοίκων του νομού, προτείνω:

Πρώτον, φοροαπαλλαγές και άτοκα δάνεια στους αγρότες, με σκοπό να αξιοποιηθούν στη γεωργία. Δεύτερον, καλύτερη ενημέρωση των αγροτών στα θέματα των καλλιεργειών και γι' αυτό νομίζω ότι πρέπει να δημιουργηθεί στο νομό μας μια γεωργική σχολή.

Εξίσου σημαντικό θεωρώ ότι, αν πεθάνουν οι ηλικιωμένοι, που σήμερα ασχολούνται με τη γεωργία, ο νομός θα ερημώσει. Οι νέοι του νομού δεν ενδιαφέρονται για τη γεωργία, γιατί θεωρούν υποτιμητικές τις αγροτικές εργασίες. Γι' αυτό θεωρώ απαραίτητο να εισαχθεί η διδασκαλία ενός μαθήματος σε όλα τα σχολεία του νομού μας, που να αφορά τη γεωργία, ώστε να ασχοληθούν περισσότεροι νέοι με τη γεωργία και να βελτιωθεί η παραγωγή και η ποιότητα των προϊόντων.

Ακόμη, το 50% των κτημάτων του νομού δεν διαθέτει νερό. Δεν ξέρω αν υπάρχει λύση ούτε έχω να προτείνω κάποια. Ας δουν οι αρμόδιοι το θέμα.

Αυτά που σας λέω δεν έχουν καμία σκοπιμότητα, ξεκινούν μόνο και μόνο από την αγάπη μου για τον τόπο μου, για το νομό μου, για τον άνθρωπο, προκειμένου να αναζωπυρωθεί η τόσο αναγκαία ζωή στο νομό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η κυρία Μυλωνά.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΜΥΛΩΝΑ (Νομός Αργολίδας): Είναι η πρώτη φορά που μπορώ να αναπτύξω το λόγο μου ελεύθερα και γι' αυτό σας ευχαριστώ πολύ.

Θα αναφερθώ στον τουρισμό της περιοχής μου και ιδιαίτερα του Άργους. Η Αργολίδα είναι πολύ ανεπτυγμένη τουριστικά, αλλά δυστυχώς η πόλη μου, το Άργος, αν και είναι η αρχαιότερη πόλη της Ευρώπης, με μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους για επίσκεψη, έχει μηδαμινό τουρισμό. Αυτό οφείλεται στο ότι υπάρχει έλλειψη ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων. Επίσης δεν γίνεται εκμετάλλευση των αρχαίων χώρων, που είναι αρκετοί σε σχέση με άλλες περιοχές, οι οποίες είναι τουριστικά ανεπτυγμένες.

Δεν έχουμε πολιτιστικά κέντρα. Δεν υπάρχει κινηματογράφος, θέατρο, νεανικά κέντρα και οτιδήποτε άλλο.

Ένα άλλο θέμα, που είναι γενικό για όλο τον τουρισμό μας, είναι η μη καθαριότητα των τουριστικών περιοχών, πράγμα που αποτρέπει τους ξένους τουρίστες. Πρέπει να καθαριστούν οι παραλίες, να δημιουργηθούν πολιτιστικά κέντρα και να απαγορευτούν τα παρκόμετρα.

Ένας ανασταλτικός παράγοντας του τουρισμού μας είναι

και η έλλειψη εκπαίδευσης των ασχολουμένων με τον τουρισμό. Αυτό επιδρά αρνητικά στους τουρίστες, που έρχονται και λένε ότι δεν θα ξαναπατήσουν στη χώρα μας, λόγω της κακής οργάνωσης και της συμπεριφοράς των εργαζομένων.

Η Ελλάδα έχει υπέροχα μέρη, ας τα εκμεταλλευτεί. Και αυτό θα γίνει με καλή οργάνωση, με εξυπηρέτηση και με το να είναι οι άνθρωποι καλόκαρδοι. Έχουμε τόσα ωραία μέρη, τόσο θαυμάσιες θάλασσες. Δεν είναι αμαρτία να αφήνουμε να μειώνεται ο τουρισμός μας;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η κυρία Μοστράτου έχει το λόγο.

ΖΑΜΠΕΤΑ ΜΟΣΤΡΑΤΟΥ (Νομός Κυκλάδων): Κατάγομαι από την Πάρο και ίσως είναι βαρετό να μιλήσω και εγώ για τον τουρισμό. Θα το κάνω όμως αυτό, γιατί ζω τον τουρισμό από κοντά.

Τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότεροι ασχολούνται με τον τουρισμό λόγω του εύκολου κέρδους και συνεπώς δημιουργούνται ξενοδοχεία και ενοικιαζόμενα δωμάτια, χωρίς να υπάρχει η ανάλογη υποδομή και η μόρφωση αυτών που ασχολούνται με τον τουρισμό. Η μόνη επιδίωξή τους είναι η κερδοσκοπία. Έτσι, έχουμε κακές προσφερόμενες υπηρεσίες, αλλά και προβολή του άσχημου προσώπου της Ελλάδας στο εξωτερικό. Παράλληλα, η έλλειψη πνευματικού υπόβαθρου κάνει τους κατοίκους των τουριστικών περιοχών ευάλωτους σε ξένες επιρροές, έτσι ώστε να αλλοτριώνεται ο πολιτισμός μας, αλλά και να αλλοιώνονται τα εθνικά μας χαρακτηριστικά.

Προτείνω, να ενταχθεί στο σχολικό πρόγραμμα ένα μάθημα, που να έχει θέμα την Ελλάδα, τα ήθη, τα έθιμα και τον πολιτισμό. Επίσης, να υπάρχουν τουριστικά σεμινάρια, έτσι ώστε να αναδιαμορφωθεί ο χαρακτήρας των τουριστικών υπηρεσιών, ενώ από το κράτος να γίνει εκμετάλλευση σωστή των τουριστικών περιοχών.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η κυρία Χατζή έχει το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΧΑΤΖΗ (Νομός Βοιωτίας): Θα αναφερθώ στη γεωργία, που είναι σημαντικός παράγοντας της εθνικής οικονομίας. Δυστυχώς, σήμερα βλέπουμε την αποστρέψη των νέων προς τη γεωργία. Αυτό οφείλεται στις συνθήκες που επικρατούν σε αυτήν. Όλοι γνωρίζουμε, ότι οι γεωργοί βρίσκονται αντιμέτωποι με δικά τους προβλήματα, που δυσκολεύουν τη ζωή τους και δεν τους αφήνουν περιθώρια για ανάπτυξη και πρόοδο.

Τα μέτρα που προτείνω ίσως έχουν αναφερθεί. Νομίζω, ότι χρειάζεται κατάρτιση των γεωργών, διαρκής επιμόρφωσή τους, φοροαπαλλαγές, ρύθμιση χρεών και χορήγηση δανείων, αποζημιώσεις, επιδοτήσεις και μείωση του φόρου των καυσίμων. Ειδικό μάθημα στα σχολεία για τη γεωργία, πράγμα που θα επιτρέψει να γνωρίσουν οι νέοι τα προβλήματά της και ίσως αποτελέσει το ερέθισμα να ασχοληθούν με αυτή.

Θα αναφερθώ τώρα στην ενέργεια και στην εξάντληση

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

των φυσικών πόρων. Αυτό οφείλεται στην καταστροφή του περιβάλλοντος και είναι αυτονόητη η επίδρασή του στη φύση και στον άνθρωπο. Πρέπει να πάρουμε ουσιαστικά μέτρα, που θα έχουν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της, πριν είναι πολύ αργά. Πιστεύω ότι κύρια αιτία είναι ο καταναλωτισμός. Η ανθρωπιστική παιδεία, πιστεύω, δηλαδή η παιδεία που έχει σχέση με τον άνθρωπο και η καλλιέργεια των πνευματικών και ψυχικών αρετών, θα αποτελούσε σημαντικό βήμα για τον περιορισμό του. Η περιβαλλοντική εκπαίδευση θα βοηθήσει τους νέους να γνωρίσουν το περιβάλλον και θα τους κάνει να το σεβαστούν και να αγωνιστούν και οι ίδιοι για την προστασία του. Επίσης, πιστεύω ότι πρέπει να γίνει αξιοποίηση άλλων πηγών ενέργειας, όπως είναι η ηλιακή ενέργεια, μέσω ειδικών εγκαταστάσεων, πράγμα που θα οδηγήσει στην προστασία του περιβάλλοντος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η κυρία Κάνου έχει το λόγο.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΑΝΟΥ (Νομός Πιερίας): Θέλω να ευχαριστήσω τη Βουλή των Ελλήνων, για τον επιτυχημένο θεσμό της «Βουλής των Εφήβων».

Θα αναφερθώ στη γεωργία και ειδικά σε ένα γεωργικό προϊόν, τον καπνό. Ο καπνός είναι ένα βασικό γεωργικό προϊόν, αφού εξάγεται το 5% της παραγωγής του, η οποία και ανέρχεται στους 130.000 τόννους και αντιπροσωπεύει το 6% της συνολικής γεωργικής παραγωγής. Η καλλιέργειά του καταλαμβάνει 750.000 στρέμματα και απασχολούνται αγροτικές οικογένειες από 1.602 κοινότητες.

Το 1992 η Ε.Ε. αποφάσισε την αλλαγή του καθεστώτος του καπνού, όπως και άλλων αγροτικών προϊόντων (Κανονισμός ΕΟΚ 2075/92, με τον οποίο επιβάλλει την ποσόστωση). Η ποικιλία που έχουμε είναι η ποικιλία Κατερίνης με 17.000 τόννους. Λόγω της ανάγκης, που έχουν οι παραγωγοί, έδωσαν 3 έως 4 εκατομμύρια επιπλέον, χωρίς να πάρουν επιδότηση. Αυτοί, στους οποίους έχει μείνει καπνός, αν τον πουλήσουν σε εμπορική τιμή, δεν βγάζουν ούτε τα έξοδα. Γι' αυτό προτείνω στο νομό μας να έχουμε αύξηση ποσόστωσης, γιατί η ποικιλία μας είναι αναγκαία στη δημιουργία του τσιγάρου.

Επίσης, πρέπει να υπάρχει σύμβαση καλλιέργειας μεταξύ παραγωγού και καπνέμπορου. Έτσι θα δικαιούται μόνο ο παραγωγός την επιδότηση, γι' αυτό προτείνω ελεύθερο εμπόριο, όποιον αγοραστή προτιμά ο παραγωγός, δηλαδή όποιος του δώσει καλύτερη τιμή. Πρέπει να γίνει επανεξέταση του μέτρου.

Θα αναφέρω ένα παράδειγμα, για να δείτε την εκμετάλλευση του παραγωγού στην παραγωγή του τσιγάρου. Σε ένα κιλό τσιγάρα το 75% είναι η φορολογία του κράτους και το υπόλοιπο 25% το μοιράζεται ο παραγωγός, ο καπνέμπορος, ο βιομήχανος και ο περιπτεράς. Σκεφθείτε τον παραγωγό με τρεις συνεταιίρους.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η παρουσίαση της κυρίας Κάνου ήταν ενδιαφέρουσα, γιατί

ήταν εξειδικευμένη και, στο μέτρο που εγώ γνωρίζω αυτό το αντικείμενο, ήταν σωστή. Στο θέμα της ποσόστωσης, ο αγώνας που καταβάλλεται τον τελευταίο καιρό είναι να δημιουργηθούν εθνικά αποθέματα, δηλαδή, ενώ η τάση στην Ευρώπη είναι να περιοριστεί η καλλιέργεια του καπνού –και γι' αυτό χρησιμοποιείται η υποτιθέμενη αντικαπιτιστική εκστρατεία της Ε.Ε. και την ονομάζω έτσι, γιατί δεν είναι ειλικρινής, αλλά είναι για να περιορίσει την παραγωγή του καπνού– η δική μας η τοποθέτηση είναι, στα σημερινά πλαίσια να κατοχυρωθεί συνολικά, αθροιστικά η παραγωγή μας και, αν πρόκειται να κάνουμε αλλαγές ποικιλιών, να είναι εσωτερική υπόθεση το πώς θα κάνουμε την ανακατανομή. Η Πιερία έχει τα καλύτερα καπνά της Ελλάδας.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΑΝΟΥ (Νομός Πιερίας): Ελπίζω η ποσόστωση να αυξηθεί στους παραγωγούς και να αλλάξει ο Κανονισμός. Δεν μπορεί ένας άνθρωπος, που έχει 700 κιλά καπνό, να ζήσει 4 παιδιά, επειδή εκείνη την τριετία δεν είχε βάλει και δεν μπορούσε να βάλει περισσότερο καπνό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Θα συμφωνούσα, οι συζητήσεις να γίνονταν με αυτόν τον τρόπο. Οι γενικεύσεις δεν προσφέρουν. Δυστυχώς, δεν μπορούμε να περάσουμε τη δίκαιη και σωστή άποψη που μας θέτεις στην Ε.Ε. Επιχειρούμε να κάνουμε το εξής: Να μας αφήσουν τους 140.000 τόννους παραγωγής και τα στρέμματα που έχουμε και όταν θα κάνουμε εσωτερική ανακατάταξη –γιατί υπάρχουν περιοχές, στις οποίες η καπνοκαλλιέργεια φθίνει, γιατί δεν υπάρχουν υψηλές επιδοτήσεις και υψηλό εισόδημα– αυτήν την ποσότητα να τη μεταφέρουμε εκεί, όπου υπάρχει υψηλό ενδιαφέρον, πράγμα που σημαίνει, ότι παράγουμε ενδιαφέροντα προϊόντα για την Ε.Ε. Έτσι θα καλύψουμε εκείνους, που έτυχε αρχικά να μην έχουν υψηλές στρεμματικές καλλιέργειες και κυρίως τους νέους αγρότες. Αν στην Πιερία ένας νέος άνθρωπος θελήσει να γίνει αγρότης και καπνοπαραγωγός, δεν υπάρχει ποσόστωση.

Έχουμε την ελπίδα, ότι αυτήν τη χρονιά πιθανόν να το περάσουμε. Δυστυχώς, δεν είμαστε μόνοι και είμαστε υποχρεωμένοι να διαπραγμαστούμε, να συμφωνούμε και να συμμορφωθούμε με την Ε.Ε. και αυτό το καταλαβαίνουμε από το εξής: Στην Πιερία, ο Κολινδρός βγάζει τα καλύτερα καπνά ίσως της Ελλάδας. Ο καπνός του Κολινδρού έχει τιμή γύρω στις 2.000 δρχ. το κιλό. Από τις 2.000 δρχ., οι 1.400 δρχ., ίσως και περισσότερο, είναι επιδότηση της Ε.Ε. Γι' αυτό πολύ σωστά είτε η κυρία Κάνου, ότι όταν καταφύγει κανείς στο ελεύθερο εμπόριο, γιατί παρήγαγε πέραν των ποσοτώσεων, τότε οι τιμές που παίρνει είναι αστείες, γιατί είναι εκτός επιδότησης.

Το λόγο έχει ο κ. Δημητρόπουλος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (Νομός Μεσσηνίας): Θα αναπτύξω ένα θέμα, που είναι διαφορετικό από τα υπόλοιπα, στα οποία αναφέρθηκα ήδη οι συνομιλητές μου, όπως η γεωργία και ο τουρισμός, αφορά όμως την Επιτροπή

Παραγωγής και Εμπορίου. Θα μιλήσω για τα ζητήματα της ενέργειας.

Από τη βιομηχανική επανάσταση, οι ανάγκες της ανθρωπότητας σε ενέργεια αυξήθηκαν δραματικά. Ως εκ τούτου, επήλθε η αλόγιστη εκμετάλλευση και η κατάκτηση των φυσικών ενεργειακών πόρων και ιδιαίτερα των υγρών καυσίμων. Τα αποτελέσματα είναι ορατά καθημερινά στην παγκόσμια και τοπική σκηνή. Ρύπανση, φαινόμενο θερμοκηπίου, αστικό νέφος. Τα τελευταία χρόνια διαφαίνεται ξεκάθαρα ότι τα ορυκτά κοιτάσματα καυσίμων δεν είναι απεριόριστα, αλλά ούτε και φιλικά προς το περιβάλλον. Παγκοσμίως καταβάλλονται προσπάθειες για απεξαρτοποίηση των εθνικών οικονομιών από τις υπάρχουσες μεθόδους παραγωγής ενέργειας.

Η Ελλάδα, όπως πάντα, σαν χώρα «της φαιδράς πορτοκαλέας», υστερώντας σε κάθε τομέα, μένει πίσω και στις προσπάθειες για εκμετάλλευση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και στην αποδέσμευση από τις σημερινές ρυπογόνες πηγές.

Προτείνω να εντατικοποιήσουμε τις έρευνες για αναζήτηση πετρελαίου και αερίων υδρογοναθράκων, κυρίως στις ελληνικές θάλασσες και ιδιαίτερα στο Ιόνιο Πέλαγος, που είναι σχετικά μακριά από την αδηφάγο γείτονα Τουρκία.

Να επεκταθεί ο υπάρχων αγωγός φυσικού αερίου και στις υπόλοιπες περιοχές της Ελλάδας, όπως η Πελοπόννησος και η Ήπειρος, οι οποίες πάσχουν από υπανάπτυξη, υποβάθμιση και αποβιομηχάνιση, ώστε ο αγωγός να λειτουργήσει ως αγωγός ζωής, προσφέροντας θέσεις εργασίας, ανάπτυξη και κάλυψη των ενεργειακών αναγκών των περιοχών αυτών.

Φυσικά πρέπει να αξιοποιηθούν οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τις οποίες η φύση απλόχερα χαρίζει στη χώρα μας. Ειδικότερα πρέπει να κατασκευαστούν υδροηλεκτρικοί σταθμοί μικρής ισχύος, κυρίως στα κατά τόπους μικρά ποτάμια και ρέματα. Πρέπει να εφαρμοστούν οι νέες τεχνολογίες, όπως η οικολογική αρχιτεκτονική, να εισαχθεί τεχνολογία από τα ξένα και ελληνικά κέντρα ερευνών για μείωση των ενεργειακών αναγκών σε χώρους όπως τα δημόσια κτίρια, τα σχολεία και τα ξενοδοχεία. Συγχρόνως στα ίδια κτίρια πρέπει να κατασκευαστούν φωτοβολταϊκά συστήματα για απεξάρτηση της χώρας από τα ορυκτά καύσιμα. Ήδη τέτοιες προσπάθειες γίνονται, αλλά πρέπει να εντατικοποιηθούν. Πρέπει να κατασκευαστούν αιολικά πάρκα και φωτοβολταϊκά συστήματα σε πολλά ελληνικά νησιά, ώστε να αποδεσμευθούν αυτά ενεργειακά από την ηπειρωτική Ελλάδα.

Πρέπει από πολιτική άποψη να εφαρμοστούν τα περίφημα προγράμματα του ελληνικού Δημοσίου και της ΔΕΗ, για αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αλλά και την πώληση ενέργειας από ιδιώτες στο υπάρχον ηλεκτρικό δίκτυο.

Τέλος, ως γνωστόν, πρέπει να κινητοποιηθούν όλοι οι πολίτες και η ελληνική πολιτεία για την αποπυρηνικοποίηση

του ατομικού σταθμού στο Κοζλοντούι και το κλείσιμό του ή τουλάχιστον πρέπει να ανευρεθούν κονδύλια ελληνικά ή ευρωπαϊκά για τον εκσυγχρονισμό του και τη βελτίωση των εγκαταστάσεων του σταθμού.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η κυρία Λίτσα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΛΙΤΣΑ (Νομός Μεσσηνίας): Θα αναφερθώ στο εμπόριο και τα μέτρα, που πρέπει να ληφθούν: Είναι γνωστό ότι το εμπόριο έχει αναμφισβήτητη οικονομική χρησιμότητα. Επομένως, είναι αναγκαίο για τη χώρα μας, η οποία διέρχεται από οικονομική κρίση, να ληφθεί ιδιαίτερη μέριμνα από το κράτος για την ανάπτυξη του συγκεκριμένου αυτού τομέα.

Κατά κύριο λόγο θεωρώ ότι πρέπει να πραγματοποιηθεί αύξηση της παραγωγής των ελληνικών προϊόντων και σταδιακή βελτίωση της ποιότητάς τους. Προς αυτήν την κατεύθυνση προτείνω τη χρησιμοποίηση νέων πρωτοποριακών μεθόδων στους τομείς των καλλιεργειών. Για να συμβεί όμως αυτό είναι αναγκαίο να ληφθεί μέριμνα για την εκπαίδευση των γεωργών, ώστε να είναι ενήμεροι πάνω στις τεχνολογικές νέες μεθόδους που οδηγούν σε αύξηση της απόδοσης των καλλιεργειών. Επιπλέον το κράτος με ειδικούς γεωπόνους θα ήταν δυνατόν να ελέγχει τις καλλιεργείες και να προμηθεύει στους αγρότες νέα μηχανήματα. Επίσης θα ήταν θετικό, αν οργάνωνε αεροψεκασμούς, όπου είναι εφικτό, ώστε να απαλλάσσονται οι καλλιεργητές από την επίπονη αυτήν εργασία.

Η ανταγωνιστικότητα των προϊόντων βασίζεται στη βιομηχανία. Για να γίνουν ανταγωνιστικά τα προϊόντα μας σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, θα πρέπει να οδηγήσουμε την οικονομική πολιτική που έχει σχέση με τη γεωργία, σε μια τέτοια κατεύθυνση, ώστε να ενταθεί η παραγωγή προϊόντων που παράγονται σε μικρή κλίμακα στο εξωτερικό.

Είναι επιπλέον ανάγκη να προβληθούν διεθνώς με διαφημιστικές καμπάνιες τα αρίστης ποιότητας και φημισμένα διεθνώς ελληνικά προϊόντα, όπως π.χ. το λάδι.

Για την προβολή των ελληνικών προϊόντων μπορεί να οργανωθούν εκθέσεις του επιπέδου αυτής, που πραγματοποιείται κάθε χρόνο στη Θεσσαλονίκη.

Για τη διατήρηση ιδίως των νωπών προϊόντων είναι απαραίτητο να ιδρυθούν ψυκτικές εγκαταστάσεις στις ακριτικές και άλλες περιοχές. Με τον τρόπο αυτόν τα προϊόντα θα φτάνουν αναλλοίωτα στον Ευρωπαϊό καταναλωτή.

Η ασφαλής μεταφορά των προϊόντων εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το επίπεδο του συγκοινωνιακού δικτύου της χώρας. Αναγκαία είναι, λοιπόν, η βελτίωσή του και η αποτροπή κάθε παρακώλυσης συγκοινωνιών από απεργούς και άλλες αιτίες.

Λαμβάνοντας υπόψη την προνομακική θέση, που κατέχει η χώρα μας γεωγραφικά, οφείλουμε να εκμεταλλευτούμε τις δυνατότητές της, ώστε να αναδειχτεί σε διεθνή εμπορική δύναμη.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Να δώσουμε κίνητρα στους αγρότες, για να ασχοληθούν οι νέοι με τις καλλιέργειες, διότι –από ό,τι γνωρίζω– σε κανένα χωριό του Νομού Μεσσηνίας οι νέοι δεν ασχολούνται με το επάγγελμα αυτό και σε ένα ποσοστό 90% φεύγουν για την πόλη.

Τελειώνοντας, να σας υπενθυμίσω το σλόγκαν, που κάποτε ακουγόταν παντού, «επιμένετε στα ελληνικά προϊόντα».

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ο κ. Αθανάσιος Πουλακίδας έχει το λόγο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΟΥΛΑΚΙΔΑΣ (Νομός Ηλείας): Κύριε Πρόεδρε, φίλοι και φίλες Έφηβοι, ο τουρισμός είναι ένα μεγάλο κεφάλαιο, που δεν πρέπει να μας αφήνει ήσυχους, ειδικά εμάς, τους Έλληνες. Η χώρα μας, τοποθετημένη σε μια θέση νευραλγική για πολλούς τομείς, είναι αναγκασμένη να ανταποκρίνεται με την καλύτερη δυνατή επιτυχία στην πορεία των εξελίξεων της περιοχής της. Οι απεριόριστες δυνατότητες που διαθέτει, για τη δημιουργία ενός πετυχημένου τουρισμού, ίσως αποτελούν μήνυμα για αφύπνιση και δραστηριοποίηση, χωρίς όμως κανένα ίχνος προχειρότητας. Βέβαια, δεν εννοώ πως τώρα δεν υπάρχει κάποια οργάνωση και στήριξη του τουρισμού. Αντιθέτως, η υπάρχουσα κατάσταση είναι ικανοποιητική, δεν θα έλεγα όμως ότι δεν μπορεί να δεχθεί κάποιες βελτιώσεις. Η συνεχής εξέλιξη των πραγμάτων και γενικά των καταστάσεων δεν επιτρέπει την παγίωση κάποιων κανόνων μακράς διάρκειας. Κάθε φορά, ανάλογα με τις συνθήκες βέβαια, θα πρέπει να υπάρχουν και οι κατάλληλες παρεμβάσεις σε όποιους τομείς απαιτείται.

Ας δούμε τώρα τους παράγοντες εκείνους, που μας έχουν δώσει τη σημαντική θέση, την οποία κατέχουμε μεταξύ των τουριστικών χωρών. Θα επιλέξω δύο, οι οποίοι σχετίζονται άμεσα με την περιοχί μου.

Κατά πρώτον, η ύπαρξη μεγάλων και αξιόλογων παραλιών, καθώς και τα αρχαιολογικά μνημεία, που εντυπωσιάζουν όλους τους ανθρώπους. Ας δούμε τώρα ξεχωριστά τους δύο αυτούς παράγοντες, διότι η σημασία τους είναι μεγάλη. Το φυσικό κάλλος της Ελλάδας είναι γνωστό και αδιαμφισβήτητο και όλοι οι ξένοι θεωρούν αναγκαίο να έλθουν έστω και μια φορά εδώ, για να γνωρίσουν το μεγαλείο της από κοντά. Είναι γεγονός ότι ένα μεγάλο ποσοστό των τουριστών που επισκέπτονται την Ελλάδα, αφού έχουν παρακινηθεί ακούγοντας για τις ωραίες, ήσυχες και καθαρές παραλίες της και την τέλεια εξυπηρέτηση, διαπιστώνουν κατά κύριο λόγο τα αντίθετα. Βέβαια, οι εξαιρέσεις ποτέ δεν θα πάψουν να υπάρχουν, μόνο που στην περίπτωση της Ελλάδας εξαίρεση αποτελεί η τήρηση των κανόνων που πρέπει να τηρούνται. Εγώ προσωπικά υποστηρίζω την αξιοποίηση των παραλιών από το κράτος, οι οποίες θα μπορούν να προσφέρουν σίγουρα και σωστά όλα τα παραπάνω. Η κρατική πρωτοβουλία ίσως είναι η πιο σωστή διέξοδος στο πρόβλημα. Πιο συγκεκριμένα, αναφερόμενος στα ζητήματα που απασχολούν το νομό μου, έχω να επισημάνω τη μη εκμετάλλευση των τερά-

στιων, αλλά και εξίσου όμορφων παραλιών μας με τον πλέον ενδεδειγμένο τρόπο.

Όσον αφορά τους αρχαιολογικούς χώρους, ως γνωστό, ο σημαντικότερος όλων βρίσκεται στην Ηλεία και είναι η Ολυμπία. Από τα αρχαία χρόνια έπαιζε σημαντικό ρόλο στις εξελίξεις των καταστάσεων και απετέλεσε σταθμό στην πορεία πολλών ανθρώπων. Τώρα αποτελεί τόπο συγκέντρωσης τουριστών. Μία φορά κάθε 4 χρόνια η Ολυμπία αποτελεί κέντρο αναφοράς για όλο τον κόσμο, λόγω της τελετής για την ολυμπιακή φλόγα. Πρέπει να βελτιωθούν οι εγκαταστάσεις και να υπάρξει παρέμβαση στον τομέα των συγκοινωνιών για την καλύτερη εκμετάλλευση του χώρου.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Εξαντλήθηκε ο κατάλογος των ομιλητών και, όπως σας είπα ενωρίτερα, θα δώσω το λόγο σε ένα από τα παιδιά, που εκδίδουν το περιοδικό «ΦΑΣΜΑ».

Έχω εδώ, λοιπόν, το περιοδικό «ΦΑΣΜΑ», το οποίο είναι ένα αξιολογότερο περιοδικό, που εκδίδουν οι μαθητές της τρίτης νυχτερινής τεχνικής επαγγελματικής σχολής του Πειραιά. Έχει βραβευθεί το περιοδικό αυτό από το Ίδρυμα Μπότση.

Το λόγο, λοιπόν, έχει η Βασιλική Μπεντεβή.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΜΠΕΝΤΕΒΗ: Εγώ εκπροσωπώ το περιοδικό «ΦΑΣΜΑ». Θέλω να σας ευχαριστήσω για τα καλά σας λόγια και θα ήθελα να σας πω ότι το περιοδικό αυτό έγινε από την προσπάθεια των παιδιών που δουλεύουν το πρωί και το βράδυ φοιτούν σε μία νυχτερινή σχολή. Προσπαθήσαμε να κάνουμε κάτι όμορφο και νομίζω ότι το καταφέραμε. Θα ήθελα να σας πω ότι ο καθένας μας πρέπει πάντοτε να βλέπει την όμορφη πλευρά των πραγμάτων και από 'κει να προσπαθεί να αντιμετωπίζει τα όποια προβλήματα. Είμαστε νέοι και οι ελευθερίες που έχουμε είναι ευκαιρία, που δεν θα μας ξαναδοθεί αργότερα. Και είναι γνωστό ότι πάντα θα έχουμε προβλήματα, αρκεί όμως να υπάρξει αισιοδοξία. Ευχαριστώ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Τώρα θα μπούμε στον κύκλο των δευτερολογιών. Εγώ θα ήθελα να σας πω αυτό, που η εμπειρία από τη λειτουργία της Βουλής μας έχει διδάξει. Δηλαδή, στις δευτερολογίες μόνο εάν έχουμε να προσθέτουμε κάτι νέο και ουσιώδες ζητάμε το λόγο. Δεν υπάρχει λόγος να λαμβάνουμε το λόγο, για να προεκτείνουμε τη γενική εισήγηση ή να την επαναλαμβάνουμε. Και αυτό το λέω για τον εξής λόγο: Είδατε πόσα παιδιά μίλησαν για τον τουρισμό. Ήδη, εμείς έχουμε σημειώσει τις καινούργιες προτάσεις. Νομίζω ότι σχεδόν όλα τα θέματα έχουν εξαντληθεί. Πρέπει τώρα να υποδείξουμε τα 5 άτομα που θα λάβουν το λόγο στην Ολομέλεια. Θα γίνει, λοιπόν, το εξής: Θα δώσετε και πάλι όσοι ενδιαφέρεστε ένα σημείωμα και εμείς θα κάνουμε έναν κατάλογο, που θα φωτοτυπηθεί, θα σας διανεμηθεί και θα βάζετε σταυρό σε αυτούς που θέλετε να εκλεγούν. Εγώ θα διαβάσω τον κατάλογο και θα σηκωθείτε, για να θυμόσαστε μεταξύ σας, ποιο είστε. Επομένως,

θα κάνετε ένα σημείωμα και μετά θα ψηφίσετε – αφού αυτό επιλέξατε – και θα βάλετε μέχρι 3 σταυρούς.

Το λόγο έχει η κυρία Κοματάνου.

ΕΜΟΡΦΙΑ ΚΟΜΑΤΑΝΟΥ (Νομός Χαλκιδικής): Εγώ θέλω να σας επισημάνω, ότι στις άλλες επιτροπές τα άτομα, που θα μιλήσουν στην Ολομέλεια εξελέγησαν με κλήρωση, όμως νομίζω ότι με αυτόν τον τρόπο δημιουργείται κάποια αδικία. Και τούτο, διότι εδώ τους ψηφίζουμε, ενώ στις άλλες επιτροπές εξελέγησαν με τον παράγοντα τύχη.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Κι' εγώ συμμερίζομαι το πρόβλημά σας, αλλά εμείς αποφασίσαμε έτσι για τη δική μας επιτροπή.

Το λόγο έχει η κυρία Κίτσιου.

ΕΛΕΝΗ ΚΙΤΣΙΟΥ (Γερμανία): Θα ήθελα να αναφερθώ σε ένα διαδικαστικό θέμα. Κατ' αρχάς θέλω να σας πω ότι είμαστε ικανοποιημένοι με την απόφασή σας να μιλήσει κάποιος από τους Έφηβους-Βουλευτές του απόδημου Ελληνισμού στην Ολομέλεια. Όμως θα θέλαμε να επισημάνουμε, ότι διαφορετικά είναι τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ένας Έφηβος-Βουλευτής που μένει στην Κύπρο και διαφορετικά όσα αντιμετωπίζει ένας άλλος, που διαμένει στη Γερμανία, το Ισραήλ, την Αιθιοπία, κ.λπ. Γι' αυτό πιστεύουμε ότι θα ήταν καλό να μιλήσουν τα παιδιά από τη Γερμανία και την Κύπρο. Και τούτο, διότι τα προβλήματά τους είναι διαφορετικά.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η επιλογή των παιδιών που προέρχονται από τον απόδημο Ελληνισμό δεν θα γίνει εδώ. Η απόφαση δεν πάρθηκε εδώ, αλλά είναι απόφαση του Προέδρου και του δικού σας Προεδρείου και η επιλογή θα γίνει για όλα τα παιδιά μαζί και πιθανά να ισχύει αυτό που λες. Δεν γνωρίζω όμως αυτό το θέμα καλά και δε μπορώ να σου απαντήσω.

Πριν δώσω το λόγο στην Εισηγήτρια, πρέπει να σας ανακοινώσω ότι βρίσκεται μαζί μας αυτήν τη στιγμή ο κ. Λουκάς Αποστολίδης, που είναι ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων.

Το λόγο έχει η Εισηγήτριά μας Ευαγγελία Γαλάζιου, από τη Β' Πειραιώς.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΓΑΛΑΖΙΟΥ (Β' Πειραιά): Θέλω να σας ζητήσω συγνώμη για το γεγονός ότι η εισήγησή μου δεν ήταν ολοκληρωμένη. Στη χθεσινή συνεδρίαση αναφέρθηκα στον τομέα της ναυτιλίας, ο οποίος είναι ένας τομέας που με αγγίζει ιδιαίτερα, γιατί προέρχομαι από ναυτική πόλη, το Πέραμα.

Σήμερα θα ήθελα να καταθέσω τις θέσεις μου και τις προτάσεις μου για τους υπόλοιπους τομείς, με τους οποίους ασχολείται η Επιτροπή μας.

A. ΓΕΩΡΓΙΑ - ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

Ένας σημαντικός οικονομικός τομέας, που μπορεί να αποτελέσει αιχμή για την ελληνική κοινωνία, πρωτογενές κύτταρο ανάπτυξης της ελληνικής υπαίθρου. Ένας τομέας σε

φθίνουσα, όμως, πορεία. Ποιος ευθύνεται γι' αυτό; Η αδιαφορία και η εγκατάλειψη της ελληνικής υπαίθρου, η έλλειψη έργων υποδομής και οι δύσκολες συνθήκες εργασίας. Ο κατακερματισμός του γεωργικού κλήρου. Η αδυναμία χάραξης της αγροτικής πολιτικής, για καλλιέργειες δυνατές, όπως το βαμβάκι, τα τεύτλα, τα εσπεριδοειδή, που κατέρρευσαν. Συνεταιρισμοί υπό διάλυση και εύκολη λεία ορισμένων. Η υπογραφή της GATT το 1993 οδήγησε στην αναθεώρηση της ΚΑΠ, σημαίνοντας έτσι περιορισμό σε παραδοσιακές καλλιέργειες, όπως καπνός, βαμβάκι, τεύτλα, βιομηχανική ντομάτα. Αυτά όλα κάνουν τα πράγματα πολύ δύσκολα. Μικροί και μεσαίοι αγρότες αντιμετωπίζουν πρόβλημα επιβίωσης και οδηγούμαστε στην ερήμωση της ελληνικής υπαίθρου.

Εμείς προτείνουμε σεβασμό της αγροτιάς, χάραξη αγροτικής πολιτικής με οδηγίες για νέες καλλιέργειες, χαμηλότοκα δάνεια για καλλιέργεια και εξοπλισμό, ρύθμιση παλαιών αγροτικών χρεών, ανάπτυξη γεωπονικής και κτηνοτροφικής έρευνας για σπόρους, υβρίδια, λιπάσματα, διασταυρώσεις, μάρκετινγκ, διείσδυση στις ευρωπαϊκές και ανατολικές αγορές, τυποποίηση των προϊόντων, δημιουργία βιοτεχνικών ομάδων επεξεργασίας, κίνητρα για προσέλκυση νέων αγροτών και κτηνοτρόφων, κίνητρα για την ανάπτυξη οικολογικών καλλιεργειών, δημιουργία τράπεζας αγροτικών προϊόντων, κίνητρα και δανειοδοτήσεις για τη μετατροπή της παραδοσιακής ποιμενικής κτηνοτροφίας σε σύγχρονη σταυλισμένη υψηλών προδιαγραφών.

B. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Μεγάλο εθνικό κεφάλαιο, εισροή απ' αυτόν του μεγάλου μέρους των άδηλων πόρων της χώρας. Η Ελλάδα μας έχει ομορφιές, ήλιο και θάλασσα, τουριστικά μνημεία και πολιτισμό, που μπροστά του οι ξένοι υποκλίνονται. Έχει φυσικά όπλα, με τα οποία μπορεί να παλέψει τους ανταγωνιστές. Θα πρέπει παράλληλα, όμως, να αποκτήσουμε τουριστική παιδεία και συνείδηση, να σεβόμαστε τους ξένους, γιατί δεν έρχονται για να τους «αδειάσουμε τα πορτοφόλια τους».

Να γίνουν έργα υποδομής, λιμάνια, αεροδρόμια, σωστό οδικό δίκτυο, σωστές ξενοδοχειακές μονάδες με άψογο σέρβις.

Απάντηση στα αδυσώπητα κτυπήματα των ανταγωνιστών πρέπει να είναι το σωστό μάρκετινγκ και η προβολή μας στο εξωτερικό με επεξεργασμένα και ανταγωνιστικά πακέτα. Ανάπτυξη του οικοτουρισμού και αγροτικού τουρισμού, ανάπτυξη του εσωτερικού τουρισμού και αποβολή της ξενομανίας μας. Ας γνωρίσουμε πρώτα τις ομορφιές της πατρίδας μας και μετά την ομίχλη άλλων χωρών. Τουρισμός στην Ελλάδα δεν είναι μόνο καζίνο και τζόγος, αλλά επαφή με τις ομορφιές της χώρας, που δίδαξε πολιτισμό.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Γ. ΕΝΕΡΓΕΙΑ - ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Η χώρα μας είναι η χώρα του ήλιου, των ανέμων και των κυμάτων των πελάγων μας. Προσφέρεται για την αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, που θα ελαχιστοποιήσουν το κόστος παραγωγής και θα βελτιώσουν την ποιότητα της ζωής. Η χρήση της ηλιακής και της αιολικής ενέργειας, η χρήση των κυμάτων της θάλασσας και της γεωθερμίας μας είναι επιβεβλημένες. Σήμερα ζούμε στη ρομποτική εποχή, η χρήση της τεχνολογίας είναι αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής μας, καθώς και η χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Η πληροφορική είναι απαραίτητη σε κάθε επιχείρηση, διότι μειώνει το κόστος, βελτιώνει την παραγωγή και τις υπηρεσίες. Ανάπτυξη της έρευνας για παραγωγή τεχνολογίας και τεχνολογίας εξαγωγής πρέπει να είναι αυτοσκοπός. Εδώ τα πανεπιστήμια και μάλιστα οι πολυτεχνικές μας σχολές κάνουν την επανάσταση και τα θαύματά τους.

Δ. ΑΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Οι ακριτικές μας περιοχές, θεματοφύλακες της απειλούμενης εθνικής μας ακεραιότητας σε εποχές δύσκολες και γεμάτες εθνικούς κινδύνους, είναι εγκαταλειμμένες – προβληματικές.

Η ακριτική Θράκη φωνάζει «βοήθεια», η Ήπειρος ψυχορραγεί, στα ακριτικά νησιά του Αιγαίου άνθρωποι πεθαίνουν αβοήθητοι.

Εμείς προτείνουμε:

Περισσότερη τόλμη και ευαισθησία, για να μην ανοίξουν κερκόπορτες, κίνητρα παραμονής των νέων στις ακριτικές και προβληματικές περιοχές, ενίσχυση της αγροτικής οικονομίας, εγκατάσταση βιοτεχνικών και βιομηχανικών μονάδων εκεί, καλύτερη ασφάλεια και σιγουριά στους ακρίτες από τους λαθρομετανάστες, τις λεηλασίες, την απειλή. Δημιουργία νοσοκομείων και κέντρων υγείας υψηλών προδιαγραφών σε όλες τις ακριτικές περιοχές. Εύκολη πρόσβαση με σύγχρονα αεροδρόμια στα ακριτικά νησιά.

Η καρδιά της Ελλάδας πρέπει να κτυπά στα σύνορα για να είναι αισθητή στα πέριξ.

Ε. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ

Το τίμημα της μεταβιομηχανικής εποχής είναι δυστυχώς η μόλυνση του περιβάλλοντος και το πληρώνουμε αδρά. Η τρύπα του όζοντος απειλή για τον γαλανό ουρανό. Η χλωρίδα και η πανίδα καταστρέφονται. Οι υδροβιότοποι μεταβάλλονται σε νεκρές περιοχές. Η άναρχη δόμηση, η παράνομη οικοπεδοποίηση φορέας εμπρησμών και καταστροφής του πράσινου. Η μόλυνση των ποταμών και των θαλασσών από τα απόβλητα της βιομηχανίας και των πόλεων είναι γεγονός. Η υδροβία ζωή τείνει να εξαφανισθεί. Πρέπει να δώσουμε την απαραίτητη προσοχή στην προστασία του περιβάλλοντος

για τη ζωή μας, την οικονομική οντότητα της χώρας, τον πολιτισμό μας, την ιστορία και το μέλλον μας.

Να αξιοποιήσουμε πόρους όχι μόνο για την καταπολέμηση της ρύπανσης, αλλά για την έρευνα και κύρια την πρόληψη. Να γίνουν έργα βιολογικού καθαρισμού, αξιοποίηση πηγών ενέργειας μη ρυπογόνων, περιφρούρηση των δασών μας για την πρόληψη εμπρησμών. Πάταξη της καταπάτησης της γης και της παράνομης και άναρχης δόμησης.

Ακούσατε τους προβληματισμούς μας για όσα ανέπτυξα εγώ και οι υπόλοιποι ομιλητές. Κρατήστε κάτι από την αγωνία μας και τη δυναμική που δίνει η ηλικία μας. Όλοι μαζί πρέπει να συμβάλλουμε στη διαμόρφωση μιας Ελλάδας ισχυρής, κοινωνικά δίκαιης, πρωτεργάτιδας στην Ευρώπη.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η κυρία Σπανοπούλου, για να δευτερολογήσει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ (Α' Πειραιώς): Για την κλωνοποίηση, ήθελα να πω ότι εξυπηρετεί τα συμφέροντα ορισμένων, που ζητούν να εκμεταλλευθούν την κατάσταση ακόμη και σε εθνικό επίπεδο, προκειμένου να επιβάλουν κάποιες μεταβολές στο εσωτερικό μιας χώρας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η κυρία Αχτύπη έχει το λόγο.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΑΧΤΥΠΗ (Νομός Αχαΐας): Θα ήθελα να πω στη συνάδελφο από την Α' Αθήνας, που μίλησε για την κλωνοποίηση, ότι έχει γίνει ήδη στον άνθρωπο, σε κάποια έμβρυα, σε πειραματικό στάδιο.

Ακόμη θα ήθελα να αναφέρω ένα σχόλιο του Τύπου για μας. Είπαν ότι δεν είμαστε καθόλου πρωτότυποι. Μα, την πρωτοτυπία την αντλούμε από κείνους. Ας μην κυνηγούν την τηλεθέαση, ας ακούσουν σοβαρά αυτά που θέλουμε να πούμε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ο κύριος Καραγιαννίδης έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ (Νομός Κιλκίς): Θέλω να αναφερθώ στον Τύπο και να πω ότι ακόμη και εδώ, στη «Βουλή των Εφήβων», φρόντισε να εμπορευθεί το συναίσθημα των συναδέλφων. Σε μια Επιτροπή οι κάμερες έπεσαν πάνω σε μια κοπέλα, που δάκρυσε, χωρίς να δώσουν σημασία στις υπόλοιπες ιδέες μας. Θέλουν εκρηκτικούς λόγους που να τραντάζουν την εξουσία.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ορίστε, κύριε Γκρίνια.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΡΙΝΙΑΣ (Νομός Φθιώτιδας): Για το θέμα του τουρισμού: Προτείνω να επαναλειτουργήσει το Υπουργείο Τουρισμού και, όταν ο αρμόδιος υπουργός λάβει το χαρτοφυλάκιό του, οι προτάσεις από τη «Βουλή των Εφήβων» για τον τουρισμό να φθάσουν στα χέρια του.

Θέλω ακόμη να καταγγείλω την ελληνική πολιτεία για την αδιαφορία που δείχνει στο φυσικό περιβάλλον της Φθιώτιδας. Αδιαφορία για τον εθνικό δρυμό της Οίτης. Αδιαφορία για τη μόλυνση του Σπερχειού ποταμού και των άλλων βιότο-

πων, όπου ζουν σπάνια ψάρια, όπως το μοναδικό στον κόσμο «αραπάκι». Επίσης, κατηγορώ της ελληνική πολιτεία, που σχεδιάζει τη ζευξη του Μαλιακού, χωρίς να σκέφτεται την επιβάρυνση και την καταστροφή όλων των ψαριών και ζωντανών οργανισμών που ζουν εκεί. Κατηγορώ επίσης την ελληνική κοινωνία, που αφήνει τους ελαιοπαραγωγούς της Φθιώτιδας να καταδυναστεύονται από τους μεσάζοντες. Κατηγορώ την ελληνική πολιτεία, που δεν προβάλλει την ιστορία και τον πολιτισμό της Φθιώτιδας. Τέλος, θέλω να συγκαρώ την Τοπική Αυτοδιοίκηση, το Επιμελητήριο και τη Διεύθυνση Περιφέρειας για τις προσπάθειες που κάνουν.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ο κύριος Σαμπάνης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΑΜΠΑΝΗΣ (Α' Αθήνας): Αναφορικά με το επίδομα των πολύτεκνων μητέρων, για το οποίο υπεραμυνθήκατε των επιλογών της κυβέρνησής σας, να μου επιτρέψετε να σας ρωτήσω το εξής: Τι μισθό παίρνει η πολύτεκνη μητέρα και τι μισθό παίρνετε εσείς; Τι προσφέρετε ουσιαστικά εσείς στην πατρίδα και τι η πολύτεκνη μητέρα, που θα στείλει τα παιδιά της στα σύνορα; Απαντήστε μου, αφού λάβετε υπόψη σας μια παράφραση του Παλαμά «η μεγαλοσύνη των εθνών μετριέται με τα νιάτα».

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Κωνσταντίνε, τα νιάτα έχουν μερικά χαρακτηριστικά, και οι άνθρωποι στο σύνολό τους έχουν μερικά χαρακτηριστικά, που πρέπει να τους κοσμούν. Και το πρώτο απ' αυτά τα χαρακτηριστικά είναι η σεμνότητα. Θα μπορούσα να παραφράσω και εγώ στίχους και του Παλαμά και άλλων και να σου απανήσω αντίστοιχα, γιατί έκανες μια προσωπική επίθεση για το τι προσφέρω εγώ και το τι η πολύτεκνη μητέρα. Αλλά αν μιλάμε γι' αυτό –φαντάζομαι δεν είσαι ρατσιστής– τότε θα πρέπει να αγκαλιάσουμε την τσιγγάνα μάνα, γιατί είναι οι μόνες που έχουν πολλά παιδιά. Και πιθανώς μάνες και οικογένειες, που βρίσκονται σε συνθήκες κοινωνικού αποκλεισμού.

Η κυρία Βατζάκη έχει το λόγο.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΒΑΤΖΑΚΗ (Νομός Λέσβου): Το βόρειο Αιγαίο εμφανίζεται από την Ευρώπη ως μία από τις πιο υποβαθμισμένες οικονομικά περιοχές της Ευρώπης και ότι τα νησιά του Αιγαίου, που δέχονται καθημερινά τις τουρκικές προκλήσεις, μαραζώνουν οικονομικά, αφού η οικονομία τους, που στηρίζεται στην παραδοσιακή γεωργία και κτηνοτροφία και στον τουρισμό, περνάει βαθιά κρίση. Είναι ανάγκη, για ευνόητους εθνικούς λόγους, η πολιτεία να θωρακίσει τις ευαίσθητες αυτές περιοχές που «φυλάνε τις Θερμοπύλες του Ελληνισμού». Αν χαθούν τα νησιά, χάνεται το Αιγαίο και μαζί τους η πατρίδα.

Κάνω μία παράκληση στα παιδιά που έχουν κληθεί από ραδιόφωνα και εφημερίδες να μιλήσουν. Επειδή διάβασα στην εφημερίδα σήμερα, ότι φέτος η «Βουλή των Εφήβων» χαρακτηρίζεται από τυπικούς και προετοιμασμένους λόγους,

ήθελα να τονίσουν σε αυτά τα κανάλια και τις εφημερίδες, ότι τις Επιτροπές, στις οποίες ανήκουμε, τις μάθαμε μόλις προχθές και η προετοιμασία μας είναι τόσο πρόχειρη, όσο αυθόρμητη και αληθινή.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η κυρία Κολιού έχει το λόγο.

ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ ΚΟΛΙΟΥ (Νομός Κοζάνης): Θα ήθελα να προσθέσω κάτι, σχετικά με την κακομεταχείριση των ζώων. Εκτός του ότι πολλοί αδιαφορούν για τα αδέσποτα ζώα, κάποιοι τα εκμεταλλεύονται, είτε για πειράματα είτε για να βγάλουν χρήματα. Αναφέρομαι στις κυνομαχίες, που γίνονται στη Βέροια και στις κοκκορομαχίες, που γίνονται στην Αθήνα και αλλού. Πολλές φορές αυτοί οι άνθρωποι έχουν κάλυψη από την πολιτεία, εφόσον δίνονται κάποιες άδειες, για να κάνουν κοκκορομαχίες και να κακοποιούν τα ζώα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ο κ. Κοπίδης έχει το λόγο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΩΤΙΔΗΣ (Νομός Κοζάνης): Θέλω να αναφερθώ στην κτηνοτροφία και να σας πω ενδεικτικά ότι ένα λίτρο γάλα ο παραγωγός το παραδίδει με 70 δρχ. και ένα μπουγάλι με νερό, που το βρίσκουμε παντού, κάνει 100 δρχ. Αυτό είναι ενδεικτικό της κατάστασης στην κτηνοτροφία.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η κυρία Τσιντή έχει το λόγο.

ΜΑΡΙΑ ΤΣΙΝΤΗ (Β' Αθήνας): Η Μελίνα Μερκουρή είχε κάνει μία πρόταση για τη δημιουργία στην Αττική του αρχαιολογικού πάρκου, όπου θα ενωθούν ο Παρθενώνας, η Πνύκα, ο Άρειος Πάγος, η Αρχαία και η Ρωμαϊκή Αγορά, ο Κεραμεικός και η Πλάκα και δεν θα υπάρχει πρόσβαση, σε αυτόν το χώρο, αυτοκινήτων. Ζητούμε να αρχίσει να υλοποιείται αυτό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η Σάρα Παρδάλη από τη Χαλκιδική έχει το λόγο.

ΣΑΡΑ ΠΑΡΔΑΛΗ (Νομός Χαλκιδικής): Θα ήθελα να πω κάτι για τα «ελγίνεια μάρμαρα», που ανέφερε η κοπέλα από τη Γερμανία, ότι είναι διαφήμιση να βρίσκονται στο εξωτερικό. Νομίζω ότι θα ήταν πολύ καλύτερα να βρίσκονται στην Ελλάδα και να έρχονται ξένοι τουρίστες εδώ για να τα δουν και όχι να τα βλέπουν στο εξωτερικό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η κυρία Αποστολοπούλου έχει το λόγο.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ (Α' Αθήνας): Στις μέρες μας, αυτήν τη στιγμή, συναντάμε γύρω μας ανθρώπους που μας θυμίζουν τους «Αθλιούς» του Βίκτωρα Ουγκώ, σαν τον Γιάννη Αγιάνη, το Γαβριά, την Τιτίκα και το Μάριο. Είναι όλοι οι άνθρωποι που ζουν στο μεσαίωνα της σημερινής τεχνολογικής εποχής. Είμαστε εμείς, που θα μασιζόμαστε σε λίγο από την ανεργία, που δυστυχώς είναι στενά συνδεδεμένη με την τεχνολογία.

Η οικονομική σύγκλιση ίσως κάποτε πραγματοποιηθεί εις βάρος όσων γεννήθηκαν για να διεκπεραιώνουν τον ρόλο της

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

«Ιφιγένειας εν Αυλίδι». Για την οικολογική σύγκλιση όμως, δεν επιτρέπονται ιδιαίτερες ελπίδες.

Όσο για τους πολιτικούς, που είναι πάντα ανοικτοί στη συζήτηση και κοντά σε όλους, φαίνεται να συζητούν με όλους και για τα πάντα. Θα τους ρωτήσω όμως κάτι. Τότε, γιατί υπάρχει τόση σιωπή γύρω μας;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η κυρία Ανθοπούλου έχει το λόγο.

ΣΥΜΕΛΛΑ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Ημαθίας): Χαίρομαι που διαπιστώνω ότι οι νέοι είναι σκεπτόμενα άτομα..

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ποιός το αμφισβήτησε αυτό;

ΣΥΜΕΛΛΑ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Ημαθίας): Το έχουν αμφισβητήσει πολλά άτομα. Προσπάθησα να τους αλλάξω γνώμη και τελικά το κατάφερα. Νομίζω πως μας αξίζει να αυτοχειροκροτηθούμε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η κυρία Χριστίνα Ζαίμη από τη Λήμνο.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΖΑΪΜΗ (Νομός Λέσβου): Πρέπει να προσέξετε τη Λήμνο. Να μην καταντήσει μία μεγάλη καταπράσινη βραχονησίδα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η κυρία Μηλιάκου έχει το λόγο.

ΑΡΕΤΗ ΜΗΛΙΑΚΟΥ (Νομός Λακωνίας): Θίχτηκε από πολλούς εδώ το θέμα της φορολογίας των γεωργών και, για να γίνω πιο σαφής, της φοροαπαλλαγής των γεωργών.

Η ζωή είναι ένας τροχός που γυρίζει και άλλοτε μπορεί να σε φέρει στην κορυφή του τροχού και άλλοτε από κάτω. Δεν μπορεί να ζητούν φοροαπαλλαγή οι γεωργοί, όπως θα μπορούσαν κάλλιστα να ζητήσουν όλοι.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η κυρία Καούρα έχει το λόγο.

ΙΟΥΛΙΑ ΚΑΟΥΡΑ (Α' Αθήνας): Είμαστε δύο παιδιά στην οικογένειά μου και οι γονείς μας έχουν «φτύσει αίμα» για να μας μεγαλώσουν και να μας δώσουν τα απαραίτητα εφόδια που χρειαζόμαστε. Και οι δύο θα ήθελαν όχι δύο, αλλά δέκα παιδιά. Δεν μπορούν, όμως, να το κάνουν, γιατί δε μπορούν να αντεπεξέλθουν οικονομικά. Έτσι, λοιπόν, θα πρέπει να θυμόμαστε ένα πράγμα. Το οικονομικό βοήθημα, δεν είναι απλώς και μόνο μία ανταμοιβή, είναι μόνο ένα οικονομικό βοήθημα. Η επισήμανση του φίλου μας Έφρηβου-Βουλευτή Σαμπάνη δεν ήταν μία προσωπική επίθεση. Ήταν μια επίθεση ενάντια στους κυβερνώντες τη χώρα μας, οι οποίοι είναι γνωστό ότι σπαταλούν χρήματα.

Θα ήθελα να απαντήσω σε ένα βουλευτή από τη Φθιώτιδα, που ρώτησε εάν αναφέρομαι σε κάποια συγκεκριμένη κυβέρνηση. Δεν έχω αναφερθεί σε καμία συγκεκριμένη κυβέρνηση. Έχω αναφερθεί σε όλες τις κυβερνήσεις του ελληνικού κράτους, βάσει των αποτελεσμάτων που βλέπουμε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η κυρία Μυλωνά έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΜΥΛΩΝΑ (Νομός Αργολίδας): Ας προσπαθήσουμε όλοι μαζί για μια καλύτερη τουριστική Ελλάδα. Μπορούμε. Άλλωστε δεν υπάρχει «δε μπορώ», υπάρχει «δεν θέλω».

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η κυρία Μοστράτου έχει το λόγο.

ΖΑΜΠΕΤΑ ΜΟΣΤΡΑΤΟΥ (Νομός Κυκλάδων): Είναι λίγο αγένεια, από μέρους σας, να διακόπτετε τη δευτερολογία μας, όταν ο ίδιος σπαταλήσατε τόσο χρόνο να απαντάτε στις διγές μας προτάσεις.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Εάν το συμπερασμα σου είναι ότι ήταν κακές, και θα έλεγα, μη εποικοδομητικές οι παρεμβάσεις, εκ των οποίων οι περισσότερες ήταν για να «σπάσουμε» λίγο την ατμόσφαιρα.. Χρειάζεται αυτό και είναι μια διαφορετική νότα. Δεν είχα την πρόθεση να περιορίσω το λόγο σας και πολύ περισσότερο τις διαδικασίες. Από τη στιγμή που δεν είχα την πρόθεση, δεν είναι αγένεια.

ΖΑΜΠΕΤΑ ΜΟΣΤΡΑΤΟΥ (Νομός Κυκλάδων): Δεν είπα ότι είχατε κακή πρόθεση. Εάν, όμως, έχουμε να προσθέσουμε κάτι, τότε, γιατί μας διακόπτετε;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η κυρία Κάνου έχει το λόγο.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΑΝΟΥ (Νομός Πιερίας): Ελπίζω αυτά που είπαμε, οι απόψεις μας και οι προτάσεις μας, να μην γραφτούν μόνο στα πρακτικά και στα βιβλία και να πραγματοποιηθούν.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Νομίζω, ότι έχουμε τελειώσει και με τις δευτερολογίες.

ΕΛΕΝΗ ΣΤΑΜΑΤΟΥΚΟΥ (Επικρατείας): Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Μα, είπα και προηγουμένως ότι τελειώσαμε.

ΕΛΕΝΗ ΣΤΑΜΑΤΟΥΚΟΥ (Επικρατείας): Μα, είχα ζητήσει το λόγο και δεν με καλέσατε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Εκάλεσα όλους όσοι είχαν εγγραφεί.

ΕΛΕΝΗ ΣΤΑΜΑΤΟΥΚΟΥ (Επικρατείας): Θέλω μόνο να δώσω ένα μήνυμα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ορίστε, κατ' εξαίρεση.

ΕΛΕΝΗ ΣΤΑΜΑΤΟΥΚΟΥ (Επικρατείας): Κύριε Πρόεδρε, δεν είμαι έφηβη, είμαι Επικρατείας, είμαι όμως νέο άτομο, είμαι παντρεμένη και έχω 4 παιδιά. Δεν νομίζω ότι αυτό που ελέχθη για τις πολύτεκνες οικογένειες ήταν σωστό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Εγώ δεν έθιξα τις πολύτεκνες οικογένειες.

Οι οικογένειες και τα παιδιά προσδιορίζονται από τον τρόπο που ζουν και από τον τρόπο που τους συμπεριφέρονται οι γονείς τους. Είπα, μόνο, ότι κυρίως περιθωριακές οικογένειες είναι οι πολύτεκνες, ακριβώς γιατί τα βάρη είναι πολλά.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

ΕΛΕΝΗ ΣΤΑΜΑΤΟΥΚΟΥ (Επικρατείας): Κύριε Πρόεδρε, δεν άκουσα το «κυρίως».

Θέλω με την ευκαιρία αυτή, επαναλαμβάνω, να δώσω ένα μήνυμα.

Και τα παιδιά αυτά με τον τρόπο τους αντιπροσωπεύουν το ταξίδι τους για την Ιθάκη.

Σας παρακαλώ, εάν δεν εκλεγώ να μιλήσω στην Ολομέλεια, οι γραπτές προτάσεις που έδωσα να καταχωρηθούν στα πρακτικά.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Θα καταχωρηθούν. Σας συγχαίρω και για το μήνυμα και για την οικογενειακή σας κατάσταση.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης πολλοί «Εφηβοί Βουλευτές» κατέθεσαν προτάσεις, ως εξής:

Ο Δημήτριος Πελάγος (Νομός Πιερίας) πρότεινε:

– Μεταφορά του Υπουργείου Γεωργίας από την Αθήνα στη Βόρεια Ελλάδα, μια και οι αρμοδιότητές του αφορούν την ευρύτερη περιοχή της Βόρειας Ελλάδας.

Ο Ιωάννης Τσερπέζ (Α' Αθήνας) πρότεινε:

– Τουριστική ανάπτυξη σε όλες τις περιοχές της Ελλάδας με την κατασκευή σύγχρονων ξενοδοχειακών μονάδων.

– Διαφήμιση όλων των περιοχών της Ελλάδας.

– Καλύτερη εξυπηρέτηση των τουριστών.

– Ειδική εκπαίδευση όσων ασχολούνται με τουριστικές επιχειρήσεις.

– Αξιοποίηση των αρχαίων μνημείων με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

– Καλύτερους όρους δανειοδότησης από πιστωτικούς οργανισμούς για την ανέγερση ξενοδοχειακών μονάδων.

– Καλύτερες τιμές και έλεγχο αυτών από τις αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες, για αποφυγή των φαινομένων αισχροκέρδειας, που δυσφημούν τη χώρα μας στο εξωτερικό.

Η Παναγιώτα Χαραλάμπους (Λευκωσία) πρότεινε:

– Στα πλαίσια της ανάπτυξης του τουρισμού στην Κύπρο, ανάπτυξη του αγροτουρισμού. Ως πρώτο βήμα θα πρέπει να γίνουν:

α) Ενημέρωση των αγροτών για τις ευεργετικές συνέπειες αυτού του είδους τουρισμού και ότι δεν χρειάζονται πολυτελή κτιριακά συγκροτήματα και σύγχρονες εγκαταστάσεις για να προσελκύουν τους τουρίστες, οι οποίοι αποζητούν την ιδιαιτερότητα και τον τοπικό χαρακτήρα του χώρου, που επιλέγουν για τις διακοπές τους.

β) Ενίσχυση από το κράτος της προσπάθειας αυτής με μακροπρόθεσμα χαμηλότοκα δάνεια και ψήφιση μεγαλύτερων κονδυλίων για αυτόν το σκοπό.

γ) Εισαγωγή του θεσμού του κοινωνικού τουρισμού, που κυρίως θα ενισχύσει τον αγροτουρισμό.

Ο Κωνσταντίνος Σαμπάνης (Α' Αθήνας) πρότεινε:

– Εξοστρακισμό από το ελληνικό κράτος του ελέγχου των ολιγοπωλίων, που δεσμεύουν την ελληνική παραγωγική και εμπορική κίνηση και υπαγωγή κάτω από το δικό του έλεγχο κάθε μηχανορραφίας που θίγει τα οικονομικά, πολιτικά και εθνικά συμφέροντα.

– Τέλος στη δουλική υποταγή της ελληνικής παραγωγικής μηχανής στα ξένα κέντρα αποφάσεων και οχύρωση της οικονομικής ανεξαρτησίας μας με αύξηση των εξαγωγών και με τη μακροπρόθεσμη επιδίωξη παραγωγικής ανάπτυξης.

– Τέλος στην ολοκληρωτική, στυγνή προσήλωση του κρατικού μηχανισμού στην οικονομία και ανάδειξη των αξιών της παιδείας και του πολιτισμού σε ακρογωνιαίο λίθο της ελληνικής κοινωνίας.

Η Σάρα Παρδάλη (Νομός Χαλκιδικής) πρότεινε:

– Δημιουργία ομάδων μέριμνας για τις παραλίες, στις οποίες συγχάζει ο μεγαλύτερος όγκος τουριστών, έτσι ώστε να επιτευχθεί η καλύτερη δυνατή οργάνωση. Ρόλος των ομάδων: εξυπηρέτηση κοινού, τιμωρία παραβατών (στην πρόκληση ρύπανσης και στην παράβαση της απαγόρευσης ελεύθερου κάμπινγκ).

– Ίδρυση τουριστικών σχολών στις πλέον τουριστικές περιοχές, ώστε να γίνει ένα βήμα προς την πολυπόθητη αποκέντρωση.

– Υποχρεωτική οργάνωση των τουριστικών κοινοτήτων σε ό,τι αφορά στην ενημέρωση των επισκεπτών για το ζήτημα της καθαριότητας των παραλιών και δασών.

– Οργάνωση από τον Ε.Ο.Τ. διαφημιστικής εκστρατείας σε ολόκληρο τον κόσμο, ώστε να επισκεφθούν όλοι την Ελλάδα και να γνωρίσουν τις ομορφιές της.

– Διοργάνωση σεμιναρίων για τους ξενοδόχους και γενικά για όσους εργάζονται στο χώρο του τουρισμού, σχετικά με θέματα οργάνωσης και συμπεριφοράς.

Η Χριστίνα Αχτύπη (Νομός Αχαΐας) πρότεινε:

– Απαγόρευση με νόμο της κλωνοποίησης του ανθρώπινου είδους. Τιμωρία των χωρών που δεν θα συμμορφωθούν με το μέτρο αυτό από διεθνές Θεσμικό όργανο με υψηλά χρηματικά πρόστιμα.

– Προστασία των ζώων από την αδυσώπητη εκμετάλλευση. Πρόταση από τις εταιρείες προστασίας ζώων του πλαισίου, στο οποίο θα στηριχτεί η νομική κάλυψη της προστασίας των ζώων, ώστε να μην βασανίζονται πια.

– Θέσπιση κανόνων ηθικής δεοντολογίας, που θα διέπουν τις επιστημονικές έρευνες. Συγκρότηση νοσοκομειακών επιτροπών δεοντολογίας, που θα εγκρίνουν ή θα απορρίπτουν (αν δεν καλύπτουν τα ηθικά κριτήρια) ιατρικές ερευνητικές προσπάθειες, που συμπεριλαμβάνουν πειράματα σε ασθενείς και ζώα.

– Καθιέρωση συνεδρίου κορυφαίων επιστημόνων, με

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

σκοπό να διαπιστώνεται κατά πόσο οι νέες ανακαλύψεις υπηρετούν ή όχι τη ζωή του ανθρώπου. Συγχρόνως υποβολή προτάσεων για την καλύτερη εφαρμογή και χρήση των ανακαλύψεων.

– Περιορισμό των πιστώσεων που χορηγούν οι δυτικές εταιρείες και τα μονοπώλια στα ινστιτούτα γενετικής. Διάθεση των χρημάτων σε χώρες τεχνολογικά αναπτυσσόμενες, στην προστασία του οικοσυστήματος, στη θεραπεία ανιάτων ασθενειών.

– Αποδέσμευση της επιστήμης από την κερδοσκοπία, γεγονός που θα επιτευχθεί με απαγόρευση στους επιστήμονες-ερευνητές να κατέχουν διευθυντικές θέσεις και να έχουν ποσοστά σε εταιρείες με βάση τη γενετική μηχανική και άλλες προχωρημένες βιοτεχνολογίες.

– Καθιέρωση της ηθικής της τρίτης χιλιετηρίδας, η οποία δεν θα βαρύνει την επιστήμη με την ενοχή, την αμαρτία, τη μαζική φοβία.

Ο Ιωάννης Γκρίνιας (Νομός Φθιώτιδας) πρότείνει:

– Εισαγωγή νέων καλλιεργειών για την περιοχή Φθιώτιδας, όπως είναι το ακτινίδιο.

– Ενίσχυση της πρωτοβουλίας της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης για συνεργασία με τους νομούς της Ρωσίας σε γεωργικά θέματα.

– Απαγόρευση της αλιείας από μεγάλα αλιευτικά σκάφη «γρι-γρι» στο Μαλιακό κόλπο.

– Επιδοτήσεις στους «μικρούς» αλιείς για αγορά νέων σκαφών και κατασκευή εγκαταστάσεων ιχθυοκαλλιέργειας.

– Δημιουργία νέων ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων με επιδοτήσεις από την πολιτεία.

– Καλύτερη προβολή του νομού Φθιώτιδας, της ιστορίας του και των ιαματικών πηγών του από τον Ε.Ο.Τ.

– Σύστημα βιολογικού καθαρισμού στις πόλεις και τα χωριά, που ρίχνουν τα λύματά τους στο Σπερχειό ποταμό και στο Μαλιακό κόλπο.

– Δημιουργία θαλάσσιου πάρκου στο Μαλιακό κόλπο, για να μπορούν τα ψάρια να αναπαράγονται.

– Επέκταση του εθνικού δρυμού της Οίτης και ενίσχυση των δασικών υπηρεσιών με προσωπικό και νέας τεχνολογίας εξοπλισμό.

– Προστασία των υδροβιότοπων του νομού από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και ιδιαίτερα του Δέλτα του Σπερχειού, όπου ζούν σπάνια είδη ψαριών, όπως το μικρό ψάρι «αραπάκι».

– Μελέτη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Στερεάς Ελλάδας για την κατασκευή αντιπλημμυρικών έργων.

– Θέσπιση «μόνιμων» υφυπουργών Περιβάλλοντος και Δημοσίων Έργων.

– Επέκταση των αρμοδιοτήτων του Ινστιτούτου Εργασίας και σε θέματα γεωργίας και αλιείας.

– Απομάκρυνση παρακόμετρων από τη Στυλίδα και όλες τις πόλεις της Φθιώτιδας και της Ελλάδας. Κατασκευή χώρων

στάθμευσης στη Λαμία από το υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών.

– Άμεση διακοπή της κατασκευής ή των σχεδίων κατασκευής της ξεύξης του Μαλιακού Κόλπου, γιατί αυτό θα είναι η χαριστική βολή για τον πλούσιο «ζωντανό» κόσμο και τα ψάρια του Μαλιακού, που ήδη πλήττονται από το παράνομο ψάρεμα και τα μεγάλα αλιευτικά «γρι – γρι».

– Επιδοτήσεις στους ελαιοπαραγωγούς και προστασία αυτών από τους «μεσάζοντες», που τους εκμεταλλεύονται.

– Ίδρυση εργοστασίων στην περιοχή με σκοπό την επεξεργασία των γεωργικών προϊόντων (και απώτερο σκοπό τη μείωση της ανεργίας).

– Δημιουργία διακομματικής επιτροπής για θέματα γεωργίας.

– Φθηνότερο πετρέλαιο κίνησης για τους αλιείς όλης της Ελλάδας.

– Επαναλειτουργία του υπουργείου Τουρισμού.

– Αύξηση των αρμοδιοτήτων της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ο Γιάννης Καραγιαννίδης (Νομός Κιλκίς) πρότείνει:

– Λειτουργία της Τουριστικής Αστυνομίας με σκοπό όχι μόνο τον έλεγχο και την τιμωρία, αλλά και την ανταλλαγή απόψεων με τους κατοίκους τουριστικών περιοχών για τα προβλήματά τους και τη στάση που πρέπει να έχουν απέναντι στους τουρίστες.

– Λειτουργία στο εξωτερικό τουριστικών γραφείων που θα επιδοτούνται, έτσι ώστε να προβάλλουν τη χώρα μας.

– Χορήγηση δανείων με ευνοϊκούς όρους για την ανέγερση ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων.

– Διοργάνωση καλλιτεχνικών εκδηλώσεων σε περιοχές με φυσικές ομορφιές.

– Για τη σωστή χρήση της τεχνολογίας, σύνδεση της τεχνολογίας με την εκπαίδευση με τους εξής τρόπους:

α) Γενίκευση του μαθήματος της πληροφορικής και της τεχνολογίας.

β) Δυνατότητα παραμονής ανοιχτών των αιθουσών, όπου φυλάσσονται οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, για τη χρήση τους από τους μαθητές.

γ) Αναβάθμιση των τεχνικών λυκείων και ανοικοδόμηση πολυκλαδικών.

Η Μαρία Βαμβακάκη (Β' Αθήνας) πρότείνει:

– Αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

– Παροχή κινήτρων από την πολιτεία γι' αυτούς που σπουδάζουν στην Α.Δ.Σ.Ε.Ν. για την προσέλκυση και παραμονή των νέων στο ναυτικό επάγγελμα και νομοθέτηση διευκολύνσεων για τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις.

– Αναγνώριση των διπλωμάτων πλοιάρχου Α' τάξεως και μηχανικού Α' τάξεως ως ισότιμων και αντίστοιχων προς τα πτυχία ανώτατων σχολών.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Ίδρυση τμημάτων ναυτιλιακών μεταπτυχιακών πανεπιστημιακών σπουδών στα πανεπιστήμια Πειραιώς και Αιγαίου, στα οποία να έχουν δικαίωμα φοιτήσεως πλοίαρχοι Α' τάξεως και μηχανικοί Α' τάξεως, για την απόκτηση τίτλων σπουδών π.χ. ναυτικού δικαίου, ναυλώσεων, ασφαλίσεων κ.λπ.
- Δημιουργία πέντε σταθμών διάσωσης σε περιοχές της Βόρειας Ελλάδας, της Βόρειας Εύβοιας, των Κυκλάδων, της Κρήτης και της Νότιας Πελοποννήσου, ώστε να υπάρχει άμεση κινητοποίηση και ανταπόκριση σε επείγοντα περιστατικά.
- Δημιουργία δικαστηρίων ειδικών ναυτιλιακών υποθέσεων.
- Παρουσία στην έδρα ειδικευμένων στα ναυτιλιακά θέματα δικαστών.
- Υπαρξη δεσμού μεταξύ εθνικότητας πλοιοκτήτη και σημαίας πλοίου.
- Εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας που αφορά στο Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (Ν.Α.Τ.).
- Ένταξη του Ν.Α.Τ. στον κρατικό προϋπολογισμό. Την ευθύνη για τη συνταξιοδότηση δεν πρέπει να επωμίζονται οι εν ενεργεία ναυτικοί.
- Διοικητική και οργανωτική αναμόρφωση της λειτουργίας του Ταμείου.
- Αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του Ν.Α.Τ.
- Αύξηση των συντάξεων στο 60% του βασικού μισθού, που αποτελεί μέρος του πάγιου αιτήματος για αύξηση συντάξεων σε ποσοστό που να φτάνει το 80% του βασικού μισθού.
- Αυξήσεις των συντάξεων ανάλογες με τις αυξήσεις που δίδονται εκάστοτε με τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας, που ισχύουν για τους εν ενεργεία ναυτικούς.
- Εφαρμογή της νομοθεσίας περί πρόωρης συνταξιοδότησης, λόγω κατάργησης θέσεων εργασίας εξαιτίας της τεχνολογίας.
- Αποκέντρωση των υπηρεσιών του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας.
- Δημιουργία κινήτρων προσέλευσης και παραμονής στη ναυτική εκπαίδευση έμπειρου και με σύγχρονη κατάρτιση εκπαιδευτικού προσωπικού.
- Αξιοποίηση των υπαρχουσών εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων, για να δέχονται μεγαλύτερο αριθμό σπουδαστών.
- Αύξηση του επιδόματος που καταβάλλεται στους σπουδαστές του ΚΕ.Σ.Σ.Ε.Ν., ώστε να φθάνει το μισθό ανθυποπλοίαρχου της Σ.Σ.Ε.
- Εντατικοποίηση των προσπαθειών για εφοδιασμό των ΚΕΣΕΝ/ΑΔΣΕΝ Πλοίαρχων με σύγχρονα όργανα για πληρέστερη κατάρτιση.
- Σύσταση περιφερειακών σταθμών διάσωσης εξοπλισμένων με συστήματα και μέσα πρόληψης, παρακολούθησης και άμεσης επέμβασης.
- Δημοσίευση στρατηγικών σχεδίων και οδηγιών για τις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης.
- Ανάλυση πρωτοβουλίας για διεθνή συνεργασία και άμεση λήψη δραστικών μέτρων κατά της πειρατείας.
- Κατάργηση σημαίων «ευκαιρίας».
- Επαναπατρισμό πλοίων στα εθνικά νηολόγια.
- Ίδρυση Ταμείου Αρωγής Ανέργων, που θα χρηματοδοτείται από την εργοδοσία και θα παρέχει ουσιαστική προστασία στους ανέργους.
- Δημιουργία συνθηκών ορθολογιστικής λειτουργίας του όλου συστήματος εισπράξεων των εισφορών.
- Χρηματοδότηση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης με τη μέθοδο της τριμερούς συμμετοχής στην καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών, που θα έχει την εξής αναλογία:
  - (α) ασφαλισμένοι ναυτεργάτες 2/9
  - (β) εργοδότες 4/9
  - (γ) κρατικός προϋπολογισμός 3/9
- Όχι άσκηση από το Ν.Α.Τ. -και στην ουσία από το κράτος- κοινωνικής πολιτικής με τις εισφορές των ναυτικών.
- Όχι συνταξιοδότηση από το Ν.Α.Τ. 14.000 ατόμων που «φορτώθηκαν» σε αυτό σε ημέρες οικονομικής ευμάρειας, χωρίς να είναι ναυτικοί (π.χ. συνταξιοδοτηθέντες Έλληνες Αιγύπτου, Ανατολικών Χωρών) ή να έχουν προσφέρει χρήμα στο Ταμείο υπό μορφήν εισφορών.
- Εξέταση των συνταξιοδοτηθέντων ναυτικών εξ ατυχήματος ή εξ ασθενείας σε δεύτερο βαθμό από την Α.Ν.Υ.Ε.Δ. και όχι από τις επιτροπές του Ι.Κ.Α.
- Καθορισμό του ποσοστού αύξησης των δικαιούχων (χήρων, τέκνων, ορφανών) στο 70% της σύνταξης του συζύγου-πατέρα ναυτικού, όπως ισχύει και στις άλλες κατηγορίες εργαζομένων.
- Πλήρη εξομοίωση της θαλάσσιας υπηρεσίας σε πλοία με ξένη σημαία με την υπηρεσία σε πλοία με ελληνική σημαία.
- Ισχύ της νομοθεσίας του Ι.Κ.Α. για μισθούς ασθενείας και ατυχήματος και όχι χορήγηση επιδόματος και αυτή υπό προϋποθέσεις.

Η Ευδοκία Νεονάκη (Νομός Ηρακλείου) πρότεινε:

- Δημιουργία επώνυμων αγροτικών προϊόντων, η οποία επιτυγχάνεται με τη σωστή παραγωγή και τη σωστή τυποποίηση των προϊόντων, ώστε να έχουμε αυξημένες τιμές στις διεθνείς αγορές.
- Οργάνωση των αγροτών από τους συνεταιρισμούς και τις ενώσεις ουσιαστικά και όχι επιφανειακά. Δυνατότητα πρόσβασης στα κέντρα λήψης των αποφάσεων.
- Διαγραφή των τόκων των δανείων και πληρωμή του κεφαλαίου των δανείων με δόσεις.
- Δημιουργία κρίκου σύνδεσης της έρευνας, της παραγωγής και του εμπορίου.
- Κατάργηση του Φ.Π.Α. για τα απαιτούμενα για την παραγωγή προϊόντα και μέσα που αγοράζει ο παραγωγός, ώστε να έχουμε μείωση του κόστους παραγωγής.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

- Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στην ύπαιθρο.
  - Μη επιβολή από την πολιτεία δελτίου τιμών, όταν τα αγροτικά προϊόντα έχουν υψηλές τιμές.
  - Έλεγχο της αγοράς σε τοπικό και διεθνές επίπεδο, ώστε να έχουμε περισσότερες εξαγωγές και καλύτερες τιμές.
  - Διαφήμιση των αγροτικών προϊόντων στις διεθνείς αγορές, ώστε τα προϊόντα να συναγωνίζονται τα ξένα.
- Ο Χαράλαμπος Κωτίδης (Νομός Κοζάνης) πρότεινε:
- Ευρύτατη χρήση του φυσικού αερίου και ιδιαίτερα σε απομακρυσμένες περιοχές, ασχέτως του κόστους μεταφοράς.
  - Είσοδο των ηλεκτρικών αυτοκινήτων στην κυκλοφορία.
  - Ενίσχυση των δασαρχείων με έμπυχο και άψυχο υλικό.
  - Υπαγωγή των δασαρχείων στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και όχι στο υπουργείο Γεωργίας.
  - Κατεδάφιση πάσης φύσεως αυθαίρετου κτίσματος.
  - Εκλογίκευση και εξανθρωπισμό των μέσων παραγωγής.
  - Χρήση της απορρυπαντικής τεχνολογίας, ώστε να περιοριστεί η μόλυνση και η καταστροφή του περιβάλλοντος.
  - Χρήση των ήπιων μορφών ενέργειας: ηλιακή, αιολική, των κυμάτων, γεωθερμική, υδατοπτώσεις.
  - Περιβαλλοντικές μελέτες για τα μεγάλα έργα.
  - Δημιουργία και ανάπτυξη δασών στις υποβαθμισμένες περιοχές.

Η **Στέλλα Σάββα (Νομός Δωδεκανήσου)** πρότεινε:

- Διαφήμιση στα νησιά και σε όλη την Ελλάδα.
- Πρόσληψη Ελλήνων ναυτικών και όχι αλλοδαπών.
- Δημιουργία ειδικών κήπων, για να δέχονται ζώα του δρόμου.

Ο **Επαμεινώνδας Στυλόπουλος (Β' Αθήνας)** πρότεινε:

- Επέκταση των καλωδίων οπτικών ινών.
- Ανάπτυξη των ψηφιακών ραδιοηλεκτρικών συνδέσεων.
- Πλήρη αξιοποίηση του υπάρχοντος χαλκού.
- Τακτική συντήρηση των ποντισμένων καλωδίων στο Αιγαίο.
- Έκδοση εισιτηρίων μέσω INTERNET.
- Εφαρμογή του προγράμματος τηλεματικής.
- Διάθεση περισσότερων χρημάτων για την παιδεία, για να εκσυγχρονισθούν τα σχολεία.
- Διάθεση κονδυλίων στη βιομηχανία όπλων.
- Συνεργασία με το εξωτερικό στον τομέα των επιστημών.
- Εξοπλισμό των νοσοκομείων απομακρυσμένων περιοχών.
- Άσκηση εξωτερικής πολιτικής μέσα από το INTERNET.
- Προβολή κοιμιμάτων μέσα από αυτό.
- Διενέργεια δημοσκοπήσεων μέσα από αυτό.

Η **Κωνσταντίνα Σπανοπούλου (Α' Πειραιώς)** πρότεινε:

- Απομάκρυνση των απορριμμάτων και περισυλλογή

αυτών σε χώρους υγειονομικής ταφής, επειδή αποτελούν εστία μόλυνσης του περιβάλλοντος και επιζήμιο παράγοντα για τη δημόσια υγεία. Η απαλλαγή από αυτά προβάλλει ως επιτακτική ανάγκη, γιατί η υπάρχουσα κατάσταση έχει αρνητικές συνέπειες και για τον τουρισμό, επομένως θα έπρεπε να αντιμετωπισθεί με τη βαρύτητα εθνικού θέματος.

- Μείωση των φόρων, που πληρώνουν οι Έλληνες πλοιοκτήτες, προκειμένου να αποτραπεί η μείωση των πλοίων που φέρουν ελληνική σημαία.

- Εκσυγχρονισμό των επιβατηγών πλοίων Ελλήνων εφοπλιστών με χορήγηση δανείων ή με ανανέωση του στόλου τους, ώστε να δύνανται να ανταγωνιστούν τα επιβατηγά πλοία των εταίρων τους (από τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες που είναι μέλη της Ε.Ε.), τα οποία θα έχουν αυτοί δικαίωμα να δρομολογήσουν στις ελληνικές θάλασσες από το έτος 2.000.

- Ενίσχυση του κεφαλαίου, γιατί μόνο με τις επενδύσεις και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων αυτού είναι δυνατό να αυξηθεί ο αριθμός των θέσεων εργασίας.

- Όχι χορήγηση μετοχών στους ναυτικούς από τους πλοιοκτήτες, δηλαδή όχι συμμετοχή των εργατών στα κέρδη των ναυτιλιακών επιχειρήσεων, αλλά ίσως αύξηση του μισθού των ναυτικών και παροχή σε αυτούς δώρων εξαιτίας της απόδοσής τους στην εργασία.

- Όχι επιδίωξη του εκσυγχρονισμού των ελληνικών ναυπηγείων και παροχή υψηλών ημερομισθίων, γιατί οι συνθήκες, έτσι όπως είναι διαμορφωμένες στην Ελλάδα, δεν ευνοούν τη ναυπήγηση πλοίων.

- Ανάπτυξη ποιοτικού και όχι ποσοτικού τουρισμού, με ποιότητα παροχής υπηρεσιών και λήψη διακριτικών μέτρων, που θα αποθαρρύνουν κάποιους ξένους να έρθουν στη χώρα μας, αν δεν έχουν καθαρό ποινικό μητρώο.

- Στελέχωση των ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων με ανάλογο προσωπικό, το οποίο θα έχει συναίσθηση επαγγελματικού χρέους, ώστε να μην αμαυρώνεται η εικόνα της Ελλάδας στο εξωτερικό.

- Σεβασμό από τους νέους της εθνικής παράδοσης και όχι υποδούλωση στην ξενομανία ούτε διακομώδηση των πολιτιστικών αξιών.

- Σωστή τουριστική πολιτική, όπου δεν θα κυριαρχεί η ξενοδοχειοκρατία και δεν θα κατακρεουργείται ο ελληνικός τόπος για λόγους τουριστικούς.

Ο **Χρήστος Μαστροστέργιος (Νομός Ξάνθης)** πρότεινε:

- Αναπαλαίωση κάποιων σπουδαίων κτιρίων της Ελλάδας, που είναι άξια θαυμασμού.
- Αναστήλωση των αρχαίων μνημείων και κυρίως του Παρθενώνα, που αποτελεί παγκόσμια κληρονομιά και χώρο πανανθρώπινης λατρείας.
- Οργάνωση των ξενοδοχειακών μονάδων και στελέχωσής του με ικανά και ειδικευμένα άτομα.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

– Προβολή μια θετικής εικόνας για την Ελλάδα στο εξωτερικό.

– Καθαριότητα των πόλεων, των δασών και των θαλασσών.

– Ύπαρξη προγράμματος σε εκδηλώσεις, στις οποίες συμμετέχουν ξένοι ή μη.

– Ανάπτυξη ενός πνεύματος αδελφότητας με τους τουρίστες που επισκέπτονται τη χώρα μας.

Η Μαρία Νικολάου (Νομός Τρικάλων) πρότεινε:

– Κλείσιμο πυρηνικών εργοστασίων (Κοζλοντού).

– Ενημέρωση των πολιτών για το ενεργειακό πρόβλημα.

– Χρήση ήπιων μορφών ενέργειας (αιολική, ηλιακή)

– Χρήση αυτοκινήτων που κινούνται με ηλιακή ενέργεια.

– Υποστήριξη οικολογικών οργανώσεων.

– Αποπυρηνικοποίηση.

Η Αικατερίνη Κουτσόγλου (Επικρατείας) πρότεινε:

– Διεξοδική ενημέρωση για τα αγροτικά προγράμματα της Ε.Ο.Κ.

– Στενή επαφή αγρότη και γεωπόνου.

– Σεμινάρια για τους αγρότες, για τη σωστή χρήση των φυτοφαρμάκων και των λιπασμάτων, για τις νέες καλλιέργειες και το σωστό προγραμματισμό.

– Εξυγίανση του συνεταιριστικού κινήματος, που μέχρι τώρα είναι καταχρεωμένο και αποτυχημένο.

– Εισαγωγή στα σχολεία μαθήματος σχετικού με τον τουρισμό και τον τρόπο προβολής της χώρας μας.

– Συχνές περιπολίες, ιδίως σε απομακρυσμένες περιοχές, για να σταματήσει το ψάρεμα με δυναμίτη και τιμωρία των παραβατών με αυστηρές ποινές.

– Εξαγωγές προς όλες τις κατευθύνσεις, ώστε να επιτυγχάνονται καλύτερες τιμές για τα αγροτικά προϊόντα.

– Κατασκευή έργων υποδομής, ώστε να εκλείψουν, όσο είναι δυνατό, τα προβλήματα λειψυδρίας. Σωστή εκμετάλλευση των νερών των πηγών.

– Μετατροπή των ακατοίκητων και έρημων παραλιών σε τόπο παραθερισμού.

– Ενίσχυση της ατομικής πρωτοβουλίας σε περιοχές τουριστικού ενδιαφέροντος και αξιοποίηση των πάντων.

– Τουριστική διαφήμιση.

– Επέκταση του δικτύου ηλεκτρισμού και ύδρευσης.

– Λήψη μέτρων από τη νομοθετική και εκτελεστική εξουσία, για να σταματήσει η καταστροφή των δασών, θεσπίζοντας νόμους που θα τιμωρούν αυστηρά τους καταστροφείς.

– Υποχώρηση της αντίληψης, που προτάσσει το οικονομικό κέρδος, θέτοντας σε δεύτερη μοίρα την καταστροφή των δασών.

– Προσφυγή στην επιστήμη, δια μέσου της οποίας θα αντικατασταθεί η διαταραγμένη ισορροπία της φύσης.

– Δημιουργία εξοχικών οικισμών, επαρκώς εξοπλισμέ-

νων, για τη συγκέντρωση των αδέσποτων ζώων που ταλαιπωρούνται, τραυματίζονται και τελικά πεθαίνουν στους δρόμους. Να υπάρχει ειδικευμένο προσωπικό και κυρίως κτηνίατροι για την υγιεινή και περίθαλψη των ζώων.

– Συνεργασία του κράτους με την Greenpeace και άλλες τέτοιου είδους οργανώσεις.

– Παρουσίαση και στα σχολεία των ντοκιμαντέρ, που προβάλλουν συχνά τα κρατικά κανάλια για τη μελέτη και προστασία των ζώων.

Η Κυριακή Ιακωβίδου (Λευκωσία) πρότεινε:

– Προώθηση του κυπριακού προβλήματος μέσα από τον τουρισμό με:

α) διανομή σχετικών (με την κατεχόμενη Κύπρο και το εθνικό πρόβλημα) εντύπων στους τουρίστες που συχνάζουν στα διάφορα τουριστικά κέντρα πληροφοριών, καταστήματα, εστιατόρια κ.λπ.,

β) ενημέρωση και τοποθέτηση σχετικών πινακίδων στα αεροδρόμια και λιμάνια, κέντρα διέλευσης και αποχώρησης από την Κύπρο των τουριστών,

γ) τοποθέτηση πινακίδων με την επιγραφή «Δεν ξεχνώ», «Ζητούμε επιστροφή», ιδιαίτερα στους τουριστικούς δρόμους,

δ) ενημέρωση από την κυπριακή πλευρά των τουριστών, οι οποίοι κατά τη μετάβασή τους στα κατεχόμενα μέσα από το οδόφραγμα αναγκάζονται να υπογράψουν σχετικό έντυπο αναγνώρισης του ψευδοκράτους του Ντενκιάς,

ε) μεγαλύτερη συχνότητα στην οργάνωση εκδηλώσεων αναφορικά με το εθνικό πρόβλημα της Κύπρου και εντονότερη διαφήμισή τους κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, που οι τουρίστες στο νησί είναι περισσότεροι, για κέντρισμα του ενδιαφέροντός τους,

στ) συνεισφορά των ίδιων των ντόπιων στην προώθηση του προβλήματος, γιατί έρχονται σε συχνή επαφή με τους τουρίστες και μπορούν να τους ενημερώσουν για το μαρτύριο της Κύπρου.

Ο Δημήτριος Σκιπιδάκης (Νομός Αρκαδίας) πρότεινε:

– Λειτουργία των μουσείων περισσότερες ώρες, ακόμα και στις αργίες.

– Κατάρτιση ειδικών σχολικών προγραμμάτων που να παρέχουν πληροφορίες για τον τουρισμό, ώστε να αλλάξει η αντιμετώπιση των τουριστών από μερικούς Έλληνες.

– Σύσταση επιτροπών, που να πραγματοποιούν, επί 24ώρου βάσεως, ελέγχους στις παραλίες και γενικά σε όλα τα τουριστικά μέρη για την πάταξη της ασυδοσίας μερικών που μολύνουν και επιβολή προστίμων στους παραβάτες.

– Για την προβολή της χώρας μας, μετάδοση ανάλογων εκπομπών από την τηλεόραση και διανομή τουριστικών φυλλαδίων, που να προβάλλουν τις φυσικές και όχι μόνο ομορφιές της χώρας μας. Σύσταση επιτροπών, που να έχουν ως μοναδικό στόχο την προώθηση του τουρισμού στο εξωτερικό.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι απαραίτητο να ζητηθεί βοήθεια από τους απόδημους Έλληνες.

– Εκσυγχρονισμό των αεροδρομίων μας και βελτίωση του συγκοινωνιακού δικτύου.

– Κατανόηση από τους ίδιους τους Έλληνες πολίτες της σημασίας της καθαριότητας του περιβάλλοντος και φροντίδα, ώστε να μην μολύνουμε τη χώρα μας με σκουπίδια.

Ο Άγγελος Χαριστέας (Γερμανία) πρότεινε:

– Ολοκλήρωση του δικτύου του ΜΕΤΡΟ τουλάχιστον στην Αθήνα και επέκταση σε κάθε πόλη, που θεωρείται σχετικά μεγάλη μέσα στην Ελλάδα.

– Ανάπτυξη περιφερειακού οδικού δικτύου με:

α) πρόγραμμα, το οποίο θα αναγράφει καθορισμένη άφιξη του λεωφορείου, όσο αφορά στα δρομολόγια των λεωφορείων,

β) πλήρη ανακαίνιση του οδικού δικτύου ή ειδικότερα διόρθωση δρόμων που παρουσιάζουν διάφορες ανωμαλίες.

Η Δήμητρα Καραγιάννη (Νομός Αργολίδας) πρότεινε:

– Αναδιοργάνωση όλων των λιμανιών και διευκόλυνση της μετακίνησης των τουριστών.

– Οικονομική βοήθεια στους αγρότες.

– Φορολογικές απαλλαγές των αγροτών.

– Προστασία όλων των ζώων και αυστηρή τιμωρία όσων τα κακομεταχειρίζονται.

Η Ιουλία Καούρα (Α' Αθήνας) πρότεινε:

– Καθιέρωση περιπολίας πλοίων και ελικοπτέρων στο Ιόνιο Πέλαγος, για την αντιμετώπιση της παράνομης αλιείας με παρασυρόμενα αφρόδραξα. (8000 δελφίνια θανατώνονται κάθε χρόνο εξαιτίας αυτής)

– Κρατική χρηματοδότηση επιστημονικών ερευνών, ώστε να αποφευχθεί η εκμετάλλευση των επιτευγμάτων τους από ιδιωτικούς φορείς με σκοπούς τέτοιους, που παραβιάζουν ακόμα και τους νόμους του σύμπαντος, διαστρεβλώνοντας την ανθρώπινη φύση.

Η Χριστίνα Παπαηρακλή (Νομός Φθιώτιδας) πρότεινε:

– Αναγκαστική απαλλοτριώση της γης, που έχει εγκαταλειφθεί από άτομα που μετακινήθηκαν από την επαρχία στις μεγαλουπόλεις.

– Δημιουργία παραρτημάτων του υπουργείου Γεωργίας στις περιοχές που είναι κατ' εξοχήν γεωργικές.

– Ίδρυση περισσότερων γεωργικών σχολών.

– Ανάπτυξη του αγροτουρισμού, κυρίως με δημιουργία μικρών οικογενειακών μονάδων παραγωγής αγροτικών προϊόντων.

– Ιδιαίτερη έμφαση στον τουρισμό των ορεινών περιοχών.

– Δημιουργία περισσότερων αεροδρομίων στον ελλαδικό χώρο για την καλύτερη μετακίνηση των τουριστών.

Η Αλεξάνδρα Λιάκου (Γερμανία) πρότεινε:

– Τακτική διοργάνωση σεμιναρίων επιμόρφωσης εσιατόρων, ξενοδόχων και γενικότερα τουριστικών υπαλλήλων κάτω από την επίβλεψη του ΕΟΤ, με σκοπό την προώθηση των εθνικών συμφερόντων, την καλύτερη οργάνωση του τουρισμού, την καλύτερη επίγνωση των προβλημάτων του και την κατά το δυνατόν πληρέστερη γνώση της ιστορίας.

Ο Άγγελος Αγγελάκης (Νομός Αιτωλοακαρνανίας) πρότεινε:

– Αναδάσμο των γεωργικών εκτάσεων της χώρας, που να συνοδεύεται όμως και από ανάλογα έργα υποδομής.

– Εκπαίδευση των αγροτών πάνω στο αντικείμενο των καλλιέργειών τους.

– Ίδρυση αγροτικών σχολών και ινστιτούτων στις πρωτεύουσες των επαρχιών.

– Σύσταση διακομματικής επιτροπής, της οποίας η λειτουργία θα είναι ανεξάρτητη από τις διάφορες κυβερνήσεις.

– Διάθεση περισσότερων κεφαλαίων (ιδιωτικών και κρατικών) για την κατασκευή αγροτικών έργων.

– Λειτουργία των συνεταιρισμών και διοίκησή τους από πρόσωπα, που απέχουν από πολιτικά κόμματα.

– Παροχή κινήτρων στους νέους, για την εγκατάσταση και διαμονή τους στην ύπαιθρο.

– Χορήγηση χαμηλότοκων δανείων στους αγρότες, των οποίων η παραγωγή καταστρέφεται από διάφορες αιτίες.

Η Μαρία Γιαλούρη (Νομός Ηρακλείου) πρότεινε:

– Δημιουργία αιολικών και ηλιακών πάρκων στην Κρήτη, για την αντιμετώπιση του ενεργειακού προβλήματός της.

Η Αικατερίνη Βαττάκη (Νομός Λέσβου) πρότεινε:

– Άμεση λήψη αποφάσεων και ταχεία υλοποίησή τους για εξαναγκασμό της Τουρκίας να αποτραπεί από την κατασκευή πυρηνικού εργοστασίου στα μικρασιατικά παράλια.

– Διαφήμιση παραδοσιακών ελληνικών προϊόντων σε διεθνή κλίμακα, μιας και η μεσογειακή δίαιτα, που περιλαμβάνει όλα τα γεωργικά μας προϊόντα (λάδι, φρούτα, λαχανικά, όσπρια), αναγνωρίζεται πλέον επίσημα ως η πιο υγιεινή.

– Διείσδυση και κατάκτηση νέων αγορών για τα ελληνικά προϊόντα.

– Δημιουργία συνεταιρισμών-επιχειρήσεων, που θα λειτουργούν ανταγωνιστικά και θα καλύπτουν όλο το φάσμα της παραγωγής και εμπορίας.

Η Θεοφανώ Καραγιάννη (Ηνωμένο Βασίλειο) πρότεινε:

– Εξαγωγή ελληνικών προϊόντων στην Αγγλία, όπως οπωροκηπευτικών και χάρτινων ειδών, μετά από σχετική έρευνα της αγγλικής αγοράς, καθώς και σε άλλες χώρες του εξωτερικού και ιδιαίτερα στην Ευρώπη.

– Έλεγχο των τιμών των τουριστικών ειδών.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Συχνά επιμορφωτικά προγράμματα ναυτικών.
- Προμήθεια ηλεκτρονικών υπολογιστών στα σχολεία του εξωτερικού και της επαρχίας.
- Δημιουργία περισσότερων κέντρων προστασίας ζώων με ειδικό εξοπλισμό για την περίθαλψη των ζώων.

Η Ευαγγελία Προσινιλή (Νομός Σερρών) πρότείνει:

- Μείωση του κόστους παραγωγής των αγροτικών προϊόντων με μείωση των τιμών των καυσίμων, των γεωργικών φαρμάκων και των εργαλείων για τους γεωργούς.
- Μεγαλύτερη και ουσιαστικότερη ενημέρωση των αγροτών από γεωπόνους για οικολογικά αποδεκτά γεωργικά φάρμακα και προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Προώθηση και διαφήμιση των ελληνικών κτηνοτροφικών προϊόντων.
- Επιβολή από την ελληνική κυβέρνηση στις εταιρείες τροφίμων της υποχρέωσης για αναγραφή των γενετικά μεταλλαγμένων προϊόντων που χρησιμοποιούν, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα επιλογής.
- Δραστηριοποίηση ελληνικής κυβέρνησης και πολιτών για το κλείσιμο του ατομικού σταθμού Κοζλοντούι, στη Βουλγαρία.
- Διάθεση μεγαλύτερου ποσοστού από τον προϋπολογισμό της ΔΕΗ για ήπιες μορφές ενέργειας.
- Απαγόρευση με νόμο της υπεραλίευσης και αυστηρές ποινές για τους παραβάτες.

Η Αγγελική Κάνου (Νομός Πιερίας) πρότείνει:

- Αύξηση της ποσόστωσης σε όλα τα αγροτικά προϊόντα.
- Χορήγηση δανείων.
- Ρύθμιση χρεών.
- Αύξηση των συντάξεων του Ο.Γ.Α.

Η Ευαγγελία Αποστολοπούλου (Α' Αθήνας) πρότείνει:

- Οργάνωση επιτροπών για τη γεωργία με υπεύθυνους κάποιους ανθρώπους μορφωμένους, που θα μπορούν να καθοδηγήσουν τους αγρότες και να τους βοηθήσουν να διατυπώσουν λόγο ορθό και ουσιαστικό.
- Ποινική δίωξη των καταπατητών οικοπέδων, που δεν επιτρέπεται να κτισθούν. Το ίδιο να ισχύσει και για την καταστροφή των βιοτόπων.
- Δημιουργία ανάλογων επιτροπών και επαγρύπνηση των υπαρχουσών για την προστασία του περιβάλλοντος.
- Καλύτερη οργάνωση της πυροσβεστικής υπηρεσίας. Δηλαδή σε κάθε περιοχή με έντονη βλάβιση πρέπει να δημιουργηθούν κατάλληλες «καλύβες», στις οποίες θα διαμένουν και θα διανυκτερεύουν φύλακες, που θα έχουν στη διάθεσή τους, ανά πάσα στιγμή, σύστημα ύδρευσης, κατάλληλο για την κατάσβεση των πυρκαγιών.
- Καλύτερο επαγγελματικό προσανατολισμό, ώστε οι

νέοι να είναι κατάλληλα «θωρακισμένοι» απέναντι στην επιταχυνόμενη ανάπτυξη της τεχνολογίας.

- Εδραίωση της αντίληψης περί της «ηθικής της εργασίας», ώστε να μη θυσιάζονται τα πάντα για την τεχνολογική ανάπτυξη, να πάψει να συγκεντρώνεται ο πλούτος στους λίγους, συχνά ιδιοκτήτες μεγάλων δικτύων των Μ.Μ.Ε. και να πάψουμε να εμεταλλευόμαστε τα φτηνά εργατικά χέρια στην πορεία προς την ανάπτυξη.

Η Εμορφία Κοματάνου (Νομός Χαλκιδικής) πρότείνει:

- Οργάνωση και ενίσχυση των αγροτικών συνεταιρισμών.
- Μεταφορά του Υπουργείου Γεωργίας στην επαρχία.
- Φοροαπαλλαγές, δάνεια, μείωση της τιμής των καυσίμων για αγροτική χρήση, μείωση της τιμής των αγροτικών μηχανημάτων, των λιπασμάτων, των σπόρων και των φυτοφαρμάκων.
- Αναβάθμιση της κοινωνικής πρόνοιας των αγροτών με ασφάλιση, σύνταξη, αποζημιώσεις και ρύθμιση των αγροτικών χρεών.
- Σύσταση σε κάθε νομό μιας επιτροπής γεωπόνων, που θα ρυθμίζουν την παραγωγή των προϊόντων.

Ο Ιωάννης - Αλέξανδρος Χριστόπουλος (Νομός Μαγνησίας) πρότείνει:

- Αποκέντρωση των υπηρεσιών του υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας.
- Μεταφορά Σχολών Εμπορικού Ναυτικού στο νομό Μαγνησίας, εφόσον υπάρχουν οι κατάλληλες συνθήκες.
- Κατανάλωση πρώτα των εγχώριων προϊόντων και ύστερα εισαγωγή των αντίστοιχων προϊόντων από βαλκανικές χώρες.
- Παροχή κινήτρων για επανακαλλιέργεια εγκαταλελειμμένων κλήρων.
- Προώθηση σύγχρονων προγραμμάτων και τεχνικών σε όλες τις αγροτικές περιοχές.
- Πρόωρη συνταξιοδότηση των γεωργών και αύξηση των συντάξεων του Ο.Γ.Α.

Ο Ιωάννης Μαστρανεοτάσης (Επικρατείας) πρότείνει:

- Παροχή βοήθειας στο γεωργό από το γεωπόνο στο κτήμα και όχι μέσα από το γραφείο.
- Ενημέρωση των γεωργών πάνω στις σύγχρονες μεθόδους γεωργικής τεχνολογίας, στις σύγχρονες μεθόδους παραγωγής των προϊόντων.
- Συνταξιοδότηση του αγρότη και της αγρότισσας στο 55ο έτος της ηλικίας τους.

Η Ιουλία Καούρα (Α' Αθήνας) και ο Κων/νος Σαμπάνης (Α' Αθήνας) πρότειναν από κοινού:

- Απάλειψη από τη Σύνοψη των Κειμένων της πρότασης στον τομέα της τεχνολογίας, σύμφωνα με την οποία:

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

«Σχετικά με την “κλωνοποίηση”, να επιτρέπεται στα ζώα και στα φυτά, αλλά να απαγορευθεί νομοθετικά η εφαρμογή της στον άνθρωπο».

Ο Βασίλειος Δημητρόπουλος (Νομός Μεσσηνίας) πρότεινε:

– Εντατικοποίηση των ερευνών για αναζήτηση πετρελαίου και αερίων υδρογονανθράκων κυρίως στις ελληνικές θάλασσες και ιδιαίτερα στο Ιόνιο Πέλαγος, το οποίο βρίσκεται σχετικά μακριά από την αδηφάγο γείτονα Τουρκία.

– Επέκταση του υπάρχοντος αγωγού φυσικού αερίου και στις υπόλοιπες περιοχές της Ελλάδας (Πελοπόννησο, Ήπειρο), οι οποίες πάσχουν από υπανάπτυξη, υποβάθμιση και αποβιομηχανοποίηση, ώστε να προσφερθούν θέσεις εργασίας, ανάπτυξη και κάλυψη των ενεργειακών αναγκών των περιοχών αυτών.

– Αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Ειδικότερα:

– Κατασκευή υδροηλεκτρικών σταθμών μικρής ισχύος κυρίως στα κατά τόπους μικρά ποτάμια και ρέματα.

– Εφαρμογή νέων τεχνολογιών και τεχνογνωσίας για μείωση των ενεργειακών αναγκών σε χώρους, όπως τα δημόσια κτίρια, τα σχολεία και τα ξενοδοχεία. Συγχρόνως κατασκευή στα ίδια κτίρια φωτοβολταϊκών συστημάτων για απεξάρτηση της χώρας από τα ορυκτά καύσιμα.

– Κατασκευή αιολικών πάρκων και φωτοβολταϊκών συστημάτων στα ελληνικά νησιά, ώστε να αποδεσμευτούν αυτά ενεργειακά από την ηπειρωτική Ελλάδα.

– Εφαρμογή των περιήφμων προγραμμάτων του Ελληνικού Δημοσίου για αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

– Αποπυρηνικοποίηση του ατομικού σταθμού στο Κοζλοντούι ή τουλάχιστον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων.

Η Ελένη Σταματούκου (Επικρατείας) πρότεινε:

– Λήψη άμεσων μέτρων για την ανάκαμψη της βιομηχανίας, του εμπορίου και του τουρισμού, που τα τελευταία χρόνια βρίσκεται σε τέλμα στο νομό Εύβοιας, γιατί η κρίση στη βιομηχανία της περιοχής οδηγεί αργά, αλλά σταθερά, στον οικονομικό μαρασμό του νομού.

– Λήψη άμεσων μέτρων για τη φύλαξη των δασών, που αποτελούν τους πνεύμονες των μεγαλουπόλεων.

– Μεγαλύτερη προβολή της Εύβοιας ως νησιού, που έχει πολλές ομορφιές. Να μην αντιμετωπίζεται ως νομός της Στερεάς Ελλάδας, αλλά ως ένα μεγάλο όμορφο νησί, με πανέμορφες παραλίες σε όλο το μήκος του, οι περισσότερες από τις οποίες δυστυχώς έχουν μείνει αναξιοποίητες.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επαναλαμβάνω, κύριοι συνάδελφοι, ότι τελειώσαμε με τις ομιλίες και θα μπορούμε στη διαδικασία της εκλογής, προκειμένου να επιλεγούν 5 από εσάς για την Ολομέλεια.

Στη συνέχεια θα ψηφίσουμε τις προτάσεις σας.

Επειδή, όμως, δεν έχουμε χρόνο και οι προτάσεις σας είναι πολλές, αν τις ψηφίσουμε μία-μία χωριστά, δεν θα τελειώσουμε και θα πάμε πάρα πολύ αργά. Επειδή εδώ πρέπει να τελειώσουμε, γιατί στη συνέχεια θα πάτε όλοι μαζί στην Αίθουσα της Γερουσίας, έχω να σας κάνω την εξής πρόταση:

Πρώτον, να ψηφίσουμε από τη Σύνοψη Κειμένων την ενότητα που αφορά την Επιτροπή μας και στη συνέχεια να αποφασίσουμε, εάν θα θέσουμε σε ψηφοφορία όσες από τις δικές σας προτάσεις είναι νέες, πέραν του υπάρχοντος κειμένου, όπως είναι αυτή, με την οποία ζητάτε να ενταχθούν στα σχολικά προγράμματα ζητήματα που αφορούν τον τουρισμό ή τη γεωργία. Πρέπει να σας βεβαιώσω ότι όλες σας τις προτάσεις οι συνεργάτες μου θα τις αξιολογήσουν, θα τις καταχωρίσουν για να σας δοθούν σε σύντομο χρόνο, απόψε.

Γίνονται, λοιπόν, δεκτά τα θέματα «τουρισμός, γεωργία, ναυτιλία, αλιεία, κτηνοτροφία, ενέργεια, τεχνολογία, εμπόριο, κυκλοφοριακό, δάση, εθνικοί δρυμοί» της Σύνοψης Κειμένων των μαθητών, κατ' αρχήν, κατά πρόταση και στο σύνολο;

ΟΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτά, δεκτά.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Συνεπώς, τα θέματα «τουρισμός, γεωργία, ναυτιλία, αλιεία, κτηνοτροφία, ενέργεια, τεχνολογία, εμπόριο, κυκλοφοριακό, δάση, εθνικοί δρυμοί» της Σύνοψης Κειμένων των μαθητών, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», Σύνοδος Β' 1996-1997 γίνονται δεκτά κατ' αρχήν, κατά πρόταση και στο σύνολό τους κατά πλειοψηφία, δεδομένου ότι τρεις δεν τα αποδέχονται.

Τώρα, προχωρούμε στις νέες προτάσεις σας. Αυτές, όπως προείπα, είναι πάρα πολλές και εν τω μεταξύ εμείς θα πρέπει να τελειώσουμε σύντομα, για να προφθάσουμε να γίνει στη συνέχεια η καταγραφή όσων γίνουν δεκτές στο πρακτικό-έκθεση της Επιτροπής και να μπορέσετε να το έχετε, επαναλαμβάνω, απόψε.

Γι' αυτό, λοιπόν, σας προτείνω, αντί μιας κατ' ανάγκη συνοπτικής διαδικασίας, να καταχωρηθούν όλες οι πέραν της Σύνοψης Κειμένων νέες προτάσεις σας στο πρακτικό - έκθεση της Επιτροπής, που θα εισαχθεί για συζήτηση στην Ολομέλεια, γιατί αυτήν τη στιγμή δεν έχουμε επαρκή χρόνο για τη συζήτηση και ψήφισή τους.

Θέτω, λοιπόν, σε ψηφοφορία την πρότασή μου, που είναι η εξής: Να δεχθεί η Επιτροπή, όλες οι νέες προτάσεις, που έχουν κατατεθεί, με ευθύνη της Γραμματέως να περιληφθούν στο πρακτικό - έκθεση της Επιτροπής. Αυτήν την πρόταση ποιοι την δέχονται;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Επομένως, η πρότασή μου έγινε δεκτή ομόφωνα.

Θα γίνει τώρα ανάγνωση του καταλόγου των υποψηφίων

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

και θα σας παρακαλέσω να ψηφίσετε μέχρι τρεις υποψηφίους ο καθένας στα ψηφοδέλτια που σας έχουν ήδη διανεμηθεί. Η Εφορευτική Επιτροπή απαρτίζεται από τέσσερις συναδέλφους. Υπενθυμίζω ότι θα εκλεγούν πέντε Έφηβοι Βουλευτές.

(Μετά την ανάγνωση του καταλόγου, άρχισε η ψηφοφορία).

Μετά το τέλος της ψηφοφορίας ο Πρόεδρος της Επιτροπής κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ είπε: Θέλω να σας ανακοινώσω τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας και τα ονόματα αυτών που εξελέγησαν ως ομιλητές για την Ολομέλεια.

Εξελέγησαν οι:

1. Ευαγγελία Αποστολοπούλου (Α' Αθήνας), με 9 ψήφους.
2. Κωνσταντίνος Σαμπάνης (Α' Αθήνας), με 9 ψήφους.
3. Επαμεινώνδας Στυλόπουλος (Β' Αθήνας), με 8 ψήφους.
4. Χριστίνα Αχτύπη (Νομός Αχαΐας), με 8 ψήφους.
5. Ιουλία Καούρα (Α' Αθήνας), με 7 ψήφους.

Σημειώνεται ότι ομιλήτρια στην Ολομέλεια θα είναι, φυσικά, και η Εισηγήτριά μας κυρία Ευαγγελία Γαλάζιου από τη Β' Εκλογική Περιφέρεια Πειραιά.

(Στο σημείο αυτό τηρήθηκε ενός λεπτού σιγή εις μνήμη του Ανδρέα Παπανδρέου, όπως είχε αποφασίσει ομόφωνα η Επιτροπή στην αρχή της συνεδρίασης).

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):
Θέλω να σας ευχαριστήσω για την παρουσία σας και να σας ευχηθώ για το υπόλοιπο της ζωής σας να είσατε πάντοτε χαρούμενοι και ευτυχισμένοι.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ